

Ekonomik Krizler Karşısında Yeniden Yapılandırma Hukuku: Avrupa Birliği Önleyici Yeniden Yapılandırma Yönetmeliği Işığında İspanya Örneği^(*)

Restructuring Law in the Face of Economic Crises: The Spanish Case in the Light of the European Union Preventive Restructuring Directive

Serkan KAYA^()**

Öz:

Ekonomik krizler, küresel ölçekte şirketlerin mali sürdürülebilirliğini ciddi şekilde tehdit eden temel faktörlerden biridir. Bu durum, işletmelerin mali zorluklarla karşılaştıkları dönemlerde iflas noktasına gelmeden önce etkin yeniden yapılandırma mekanizmalarına başvurmalarını zorunlu kılmaktadır. Avrupa Birliği (AB), 2019 yılında kabul ettiği Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin (AB) 2019/1023 Sayılı Yönetmeliği (Avrupa Birliği'nin Önleyici Yeniden Yapılandırma Yönetmeliği- Preventive Restructuring Directive - PRD 2019, 2019/1023/AB) ile üye devletlerde erken müdahale süreçlerini güçlendirmeyi hedeflemiş; böylece şirketlerin mali sıkıntılar yaşamadan önce yapılandırılmasına olanak tanımıştır. Yönetmelik, işletmelerin yaşadığı finansal zorlukların aşılmasını sağlayarak, iflas sürecine girmeden önce yeniden yapılandırma adımlarının atılmasını teşvik etmekte ve ekonomik sürdürülebilirliğin korunmasına önemli ölçüde katkıda bulunmaktadır. İspanya, AB yönetmeliklerine uyum sağlamak amacıyla ulusal hukuk sisteminde köklü reformlar gerçekleştirerek, yalnızca büyük ölçekli şirketlere değil, aynı zamanda mikro ve orta ölçekli işletmelere yönelik özel prosedürler geliştirmiştir. Bu reformlar çerçevesinde, moratoryum uygulamaları, yeniden yapılandırma planları ve alacaklı sınıflandırması gibi mekanizmalar, borçlular ile alacaklılar arasındaki müzakerelerin daha etkin, esnek ve sürdürülebilir bir şekilde yürütülmesine olanak tanımaktadır. Ancak, İspanya'nın AB yönetmeliklerine uyum sağlamış olmasına rağmen, uygulama aşamasında karşılaşılan pratik zorluklar, reformun genel etkinliğini sınırlayan önemli bir etmen olarak ortaya çıkmaktadır. Bu

^(*) Araştırma Makalesi / *Research Article*
Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 31.01.2025
Yayınlanmasının Kabul Edildiği Tarih: 08.07.2025
DOI: 10.58733/imhfd.1630991

Bu makaleye atıf için; KAYA, Serkan, "Ekonomik Krizler Karşısında Yeniden Yapılandırma Hukuku: Avrupa Birliği Önleyici Yeniden Yapılandırma Yönetmeliği Işığında İspanya Örneği", **İMHFD**, C. 10, S. 2, 2025, s. 1237-1282

^(**) Dr Öğr. Üyesi, Boğaziçi Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Anabilim Dalı, İstanbul - Türkiye
E-posta: serkan.kaya@bogazici.edu.tr
Orcid: 0000-0003-2507-3372

çalışma, İspanya'nın yeniden yapılandırma rejimini AB reformları ışığında değerlendirerek, her iki düzenlemenin işletmelere sunduğu fırsatları ve karşılaşılan zorlukları detaylandırmaktadır. Ayrıca, Türk hukukunda konkordato yoluyla gerçekleştirilen yapılandırma süreçlerine ilişkin düzenlemeler, İspanyol hukukundaki benzer yapılarla karşılaştırmalı olarak incelenmektedir.

Anahtar Kelimeler:

Yeniden Yapılandırma Hukuku, Avrupa Birliği Önleyici Yeniden Yapılandırma Yönetmeliği, İspanyol İflas Hukuku, Moratoryum, Yeniden Yapılandırma Planları.

Abstract:

Economic crises constitute one of the primary factors that critically threaten the financial sustainability of companies on a global scale. In periods when businesses face severe financial difficulties, it becomes imperative for them to resort to effective restructuring mechanisms before reaching the point of insolvency. In response to these challenges, the European Union adopted the Preventive Restructuring Directive (PRD 2019) in 2019, with the explicit aim of strengthening early intervention procedures across its Member States. This Directive facilitates the restructuring of companies by enabling them to address financial distress proactively, thereby preventing the onset of insolvency and contributing significantly to the preservation of economic sustainability. Spain, in its effort to comply with the EU Directive, has enacted comprehensive reforms within its national legal framework. These reforms extend beyond large-scale enterprises to include tailored procedures for micro and small- to medium-sized enterprises (SMEs). Notably, mechanisms such as moratoria, structured restructuring plans, and creditor classification systems have been introduced to ensure that negotiations between debtors and creditors are conducted in a more effective, flexible, and sustainable manner. Despite Spain's alignment with the EU Directive, practical challenges during the implementation phase have emerged as significant obstacles that limit the overall efficacy of the reform. This article examines Spain's restructuring regime in light of EU reforms, critically analysing the opportunities these frameworks offer to businesses as well as the challenges they encounter. In addition, the restructuring procedures through concordat under Turkish law will be examined in comparison with the relevant provisions of Spanish law, focusing on both similarities and differences.

Keywords:

Restructuring Law, European Union Preventive Restructuring Directive, Spanish Insolvency Law, Moratorium, Restructuring Plans.

GİRİŞ

Küresel veya ulusal ekonomik krizler, devletlerin ekonomik istikrarını tehdit eden en önemli faktörlerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle şirketlerin finansal açıdan büyük zorluklar yaşadığı bu dönemlerde, likidite sorunları ve ödeme güçlükleri, işletmelerin iflas noktasına gelmelerine neden olabilmektedir. Bu noktada, devletler ve uluslararası kuruluşlar, ekonomik çözümleri engellemek ve işletmeleri sürdürülebilir bir şekilde yeniden yapılandırmak için çeşitli hukuki mekanizmalar geliştirmiştir¹. Ekonomik zorlukların arttığı ve küresel krizlerin yoğunlaştığı bir dönemde, yeniden yapılandırma ve iflas hukuku, işletmelerin hayatta kalabilmesi ve ekonomilerin istikrarını koruyabilmesi adına önemli bir araç haline gelmiştir².

Avrupa Birliği (AB), üye devletlerde ekonomik yeniden yapılandırma süreçlerinin etkin bir şekilde işlenmesini sağlamak amacıyla önemli düzenlemelere gitmiştir. Bu düzenlemelerden biri, işletmelerin mali zorluklarla karşılaştığında iflas sürecine girmelerini önlemeyi hedefleyen Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin (AB) 2019/1023 Sayılı Yönetmeliği'dir (Avrupa Birliği'nin Önleyici Yeniden Yapılandırma Direktifi- Preventive Restructuring Directive - PRD 2019, 2019/1023/AB)³. AB, PRD 2019 ile üye ülkelerdeki yeniden yapılandırma süreçlerinin erken aşamada devreye girmesini teşvik ederek, şirketlerin iflas aşamasına gelmeden önce mali sorunlarının çözülmesini amaçlamaktadır. Bununla birlikte, her ülkenin hukuk sistemi ve ekonomik yapısı farklılık gösterdiği için, PRD 2019'ın üye ülkeler arasında nasıl uygulanacağı, önemli bir tartışma konusu olmuştur⁴.

İspanya, PRD 2019'a uyum sağlamak amacıyla kendi ulusal hukuk sisteminde kapsamlı reformlar gerçekleştirmiştir. Özellikle, yeniden yapılandırma süreçlerine dair önemli değişikliklere gidilmiş ve işletmelerin mali zorluklar karşısında daha etkin bir şekilde çözüm bulmalarına olanak tanımak için çeşitli yenilikçi düzenlemeler getirilmiştir. İspanyol hukuku, yalnızca büyük ölçekli şirketler için

¹ BRIDGE ZOLLER, Catherine, "Corporate Restructuring Laws Under Stress: Policy-Making in Uncertain Times" **European Business Organization Law Review**, Y. 2023, C. 24, s. 387-407, 387.

² VAN ZWIETEN, Kristin, EIDENMUELLER, Horst ve SUSSMAN, Oren, "Corporate Restructuring Laws Under Stress" **European Business Organization Law Review**, Y. 2023, C. 24, s. 201-205.

³ Directive 2019/1023 of the European Parliament and of the Council of 20 June 2019 on preventive restructuring frameworks, on discharge of debt and disqualifications, and on measures to increase the efficiency of procedures concerning restructuring, insolvency and discharge of debt (2019) OJ L 172/18 (PRD 2019) <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/1023/oj/eng>, E.T: 3 Ocak 2025.

⁴ BOON, Gert-Jan, KOSTER, Harold ve VRISENDORP, Reinout, "Implementation of the EU Preventive Restructuring Directive" Business and Law Research Network Series No 1, Den Haag, Eleven, 2023.

değil, aynı zamanda mikro işletmeler ve orta ölçekli işletmeler için de yeniden yapılandırma süreçlerini kolaylaştıracak bir dizi düzenleme getirmiştir. Bu bağlamda, İspanya'nın yeniden yapılandırma hukuku, yalnızca ulusal düzeyde değil, aynı zamanda AB çerçevesinde de önemli bir örnek teşkil etmektedir.

Türk hukuku da ekonomik krizlere yanıt olarak yeniden yapılandırma mekanizmaları geliştirmiştir⁵. Türk hukukunda, konkordato müessesesi bu bağlamda önemli bir rol oynamaktadır. Türkiye'de konkordato kurumu, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 285 ila 309. maddeleri arasında düzenlenmiş olup, 7101 sayılı Kanunla 2018 yılında önemli bir reforma tabi tutulmuştur⁶. Bu reform, önleyici yeniden yapılandırma anlayışına kısmen yaklaşmakla birlikte, İspanya hukukunda görülen kapsamlı ve çok kademeli yapılandırma rejimine kıyasla daha sınırlı bir model sunmaktadır. 7101 sayılı Kanun ile iflasın ertelenmesi kaldırılarak konkordato, mali zorluk içindeki borçluların yeniden yapılandırma için başvurabileceği temel mekanizma haline gelmiştir⁷. Bu düzenleme, İsviçre İcra ve İflas Kanunu'ndan esinlenerek, borçluların mali durumlarını iyileştirmeyi ve iflası önlemeyi amaçlamaktadır⁸.

Bu makale, ekonomik krizlerin etkileri ve küresel hukuki düzenlemeler bağlamında, İspanya'nın yeniden yapılandırma süreçlerini AB'nin Önleyici Yeniden Yapılandırma Direktifi (PDR 2019) ile karşılaştırmalı bir perspektifle ele almayı amaçlamaktadır. Makalede, AB'nin yeniden yapılandırma politikaları ve İspanya'daki yasal düzenlemeler, ekonomik sürdürülebilirlik ve şirketlerin korunması açısından sunulan fırsatlar çerçevesinde değerlendirilecektir. İspanya'daki yeniden yapılandırma rejiminin, AB çerçevesindeki reformlarla nasıl uyum sağladığı, bu reformların işletmelere ve ekonomi politikalarına etkisi detaylı bir şekilde incelenecektir. Bu inceleme, yeniden yapılandırma hukukunun yalnızca kriz dönemlerinde değil, aynı zamanda uzun vadeli ekonomik sürdürülebilirlik için de ne denli kritik bir rol oynadığını ortaya koymayı hedeflemektedir. Ayrıca, Türk hukukundaki konkordato yoluyla yapılandırma süreçlerine ilişkin düzenlemelerin İspanyol hukukuyla benzerlikleri ve farklılıkları üzerinden incelenecektir.

⁵ AYYAZ TAŞPINAR, Sema, “İcra - İflas Hukukunda Yeniden Yapılandırma”, Yetkin, Ankara, 2006, s. 37.

⁶ PEKCANİTEZ, Hakan ve ERDÖNMEZ, Güray, “7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato”, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2018, s. 4-5.

⁷ PEKCANİTEZ ve ERDÖNMEZ, s. 5.

⁸ Konkordato konusundaki reformların Türk ve İsviçre Hukuku bakımından değerlendirmeler için bkz. NAMLI, Mert, “Türk ve İsviçre Hukuku'nda Gerçekleştirilen Reformların Konkordato Hukuku Bakımından Getirdiği Değişiklikler”, *Yargıtay Dergisi*, Y. 2018, C. 44, S. 4, s. 1479-1552.

I. AVRUPA BİRLİĞİ'NDE YENİDEN YAPILANDIRMA SÜRECİ: GENEL BİR DEĞERLENDİRME

AB, yeniden yapılandırma ve iflas hukukuna ilişkin ortak bir sistem geliştirme sürecini uzun yıllar boyunca şekillendirmiştir. Bu çabaların ilk önemli adımı, Avrupa İflas Tüzüğü (European Insolvency Regulation - EIR 2000)⁹ ile atılmış ve bu düzenleme 31 Mayıs 2002 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Tüzüğün temel amacı, işletmelerin varlıklarını veya hukuki işlemlerini farklı üye devletlere taşıyarak daha avantajlı hukuki pozisyonlar elde etme girişimlerini engellemek olmuştur¹⁰. Bununla birlikte, sınır ötesi iflas süreçlerini tek bir kapsamlı çerçeve ile düzenlemenin pratik zorlukları göz önünde bulundurularak, EIR 2000 daha çok özel hukuk araçlarıyla sınır ötesi iş birliğini kolaylaştırmayı hedeflemiştir¹¹. Bu kapsamda yetki, uygulanacak hukuk, iflas kararlarının tanınması ve yürütülmesi gibi hususlarda bir çerçeve oluşturulmuştur¹². Ancak uygulama aşamasında tüzüğün öngörülen etkilerinin tam anlamıyla sağlanması mümkün olmamıştır.

EIR 2000'in eksikliklerini gidermek amacıyla, Avrupa Komisyonu tarafından Mayıs 2015'te kapsamlı bir revizyon süreci başlatılmış ve Yeniden Düzenlenmiş Avrupa İflas Tüzüğü (recast EIR)¹³ yürürlüğe girmiştir. Yeni düzenleme, özellikle Ana Menfaat Merkezi (Centre of Main Interests - COMI) kriterlerini daha net bir şekilde tanımlamış, grup iflasları ve ön-iflas süreçleri gibi daha karmaşık prosedürleri de kapsamına almıştır¹⁴. Ayrıca, üye devletler arasında şeffaflığı ve koordinasyonu artırmak için sınır ötesi iflas kayıtları oluşturulmuş ve mevcut sistemin etkinliği artırılmıştır. Ancak, bu düzenleme önceki tüzüğün temel ilkelerini korumuş ve tamamen yeni bir sistem yerine mevcut yapıyı güçlendirmeyi tercih etmiştir.

EIR 2000 ve recast EIR ile sağlanan ilerlemelere rağmen, AB, iflas hukuku alanında daha modern ve kapsamlı bir yaklaşımın gerekli olduğunu değerlendirmiştir. Bu çerçevede, 2019 yılında Önleyici Yeniden Yapılandırma Direktifi

⁹ Council Regulation (EC) No. 1346/2000 of 29 May 2000 on insolvency proceedings (2000) OJ L 160/1-18.

¹⁰ EIR 2000'nin 4. Gerekçesi.

¹¹ GHIO, Emilie ve diğerleri, "Harmonising Insolvency Law in the EU: New Thoughts on Old Ideas in the Wake of the COVID-19 Pandemic" *International Insolvency Review*, Y. 2021, C. 30, S. 3, s. 327-459, 433.

¹² GHIO ve diğerleri, s. 433.

¹³ Regulation 2015/848 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015 on insolvency proceedings (recast) (2015) OJ L 141/19. <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2015/848/oj/eng>, E.T: 3 Ocak 2025.

¹⁴ WESSELS, Bob ve KOKORIN, Ilya, "COMI under European and American Insolvency Law" University of Oxford Faculty of Law Blogs <https://blogs.law.ox.ac.uk/business-law-blog/blog/2019/02/comi-under-european-and-american-insolvency-law>, E.T: 3 Ocak 2025.

(Preventive Restructuring Directive - PRD 2019) kabul edilmiştir. Bu Yönetmelik, iflasın eşiğine gelen işletmelerin erken müdahaleyle yeniden yapılandırılmasını teşvik ederek, sürdürülebilir işletmelere iş sürekliliği sağlamayı hedeflemektedir. Yönetmelik, 2014 yılında Avrupa Komisyonu'nun üye devletlere ulusal düzenlemelerini modernize etme çağrısında bulunduğu tavsiye kararının bir devamı niteliğindedir. Tavsiye kararı, ekonomik olarak sürdürülebilir işletmelerin, Topluluk genelinde erken yeniden yapılandırma mekanizmalarına erişimini artırmayı ve dürüst girişimcilere ikinci bir şans sunmayı amaçlamıştır.

PRD 2019'un kabul edilmesiyle birlikte, AB, iflas hukuku çerçevesini sadece borçlu ve alacaklılar için değil, aynı zamanda daha geniş bir ekonomik dayanıklılık sağlamak için tasarlamıştır. Direktif, üye devletler arasında yeniden yapılandırma süreçlerinde uyumu artırmayı hedeflerken, aynı zamanda işletmelerin finansal istikrarını korumayı amaçlamaktadır. Türk hukukunda, PRD 2019'un erken müdahale yaklaşımına paralel olarak, konkordato müessesesi borçluların mali durumlarını iyileştirmek için tasarlanmıştır. 7101 sayılı Kanun, konkordato sürecini İsviçre hukukundan esinlenerek yeniden düzenlemiş, borçlulara geçici mühlet (3+2 ay) ve kesin mühlet (1 yıl, uzatılabilir 6 ay) süreleriyle alacaklı takiplerinden koruma sağlayarak yeniden yapılandırma imkanı sunmuştur¹⁵. Ancak, Türk sisteminde mahkeme denetiminin şekli bir incelemeyle sınırlı kalması, kötü niyetli başvuruların artmasına yol açabileceği yönünde eleştirilere sebebiyet verebilir.

PRD 2019, üye devletlerde iflasın eşiğinde bulunan işletmelere erken müdahale imkânı sunarak mali zorlukların iflas sürecine dönüşmesini önlemeyi amaçlayan kapsamlı bir düzenlemedir. PRD 2019, öncelikli olarak tüm üye ülkelerde erişilebilir bir önleyici yeniden yapılandırma çerçevesi oluşturmayı (m. 1(1)(a)), borçlulardan kurtulma sürelerini uyumlaştırmayı (m. 20-24) ve yeniden yapılandırma süreçlerini daha etkin hale getirmeyi (m. 25-28) hedeflemektedir¹⁶. Bu kapsamda, yeniden yapılandırma sürecinde mahkeme müdahalesinin sınırlandırılması (m. 4(6)), borçlunun işletmesini yönetme yetkisini koruyabilmesi (m. 5(1)) ve iflas uygulayıcısının atanmasının zorunlu tutulmaması (m. 5(2)-(3)) gibi esnek mekanizmalar öngörülmüştür. Ayrıca, alacaklılara karşı hukuki uygulamaların durdurulması (m. 6), yeniden yapılandırma planlarının sınıf çapraz baskısı (cross-class cram-down) ile onaylanabilmesi (m. 11) ve yeniden yapılandırma sürecinde sağlanan yeni finansmanın korunması (m. 17-

¹⁵ ÖZTEK, Selçuk, “Yeni Konkordato Hukuku” Adalet, Ankara, 2018, s. 90.

¹⁶ BORK, Reinhard, “Pre-insolvency frameworks: Developments in the European Union” *International Insolvency Review*, Y. 2024, C. 33, s. 6-22, 8.

18) gibi yenilikler, sürecin etkinliğini artırmayı hedeflemektedir¹⁷. Türk konkordato hukukunda da benzer şekilde, geçici ve kesin mühlet kararlarıyla alacaklı takipleri durdurulmakta, borçlunun malvarlığı korunmakta ve işletme faaliyetlerinin devamı sağlanmaktadır. Ancak, Türk hukukunda cross-class cram-down mekanizması bulunmamakta, bunun yerine konkordato projesinin tasdiki için İİK'nın 302. maddesinde öngörülen alacaklı çoğunluğu aranmaktadır¹⁸. Tüm bu düzenlemeler, işletmelerin mali sürdürülebilirliğini sağlamakla kalmayıp, genel ekonomik istikrarın korunmasına da katkı sunmaktadır. Ancak bu yeniliklerin üye devletler düzeyinde farklı hukuki sistemlere entegre edilmesi sürecinde ortaya çıkan zorluklar, uyumlaştırmanın pratikte tam anlamıyla sağlanmasını engelleyen önemli bir mesele olarak varlığını sürdürmektedir.

PRD 2019'un üye devletlerin ulusal hukuklarına entegre etme süreci tamamlanmıştır. Bununla birlikte, PRD 2019'un ulusal düzeyde uygulanması, oldukça karmaşık ve zorlu bir süreç olarak değerlendirilmektedir. PRD 2019, üye devletlere şekil ve yöntem bakımından esneklik tanımakta, bu kapsamda ulusal önleyici yeniden yapılandırma çerçevelerinin tek bir prosedür ya da birden fazla düzenleme ve tedbirle oluşturulmasına olanak sağlamaktadır. Ayrıca, PRD 2019'un benimsenmesi, ulusal sistemlerde mevcut düzenlemeleri etkileme zorunluluğu getirmemekte; bu durum, üye devletlere mevcut yapılarını koruma veya geliştirme konusunda geniş bir takdir yetkisi sunmaktadır.

PRD 2019, üye devletlerin ortak ilkeleri uygularken ulusal hukuk sistemlerinin özelliklerini dikkate almalarına imkân tanımaktadır. Bu doğrultuda, üye devletler, –Yönetmelikte öngörülen çerçevenin ötesinde yeniden yapılandırma düzenlemeleri geliştirme veya mevcut düzenlemelerini muhafaza etme özgürlüğüne sahiptir. Direktifin uygulanması, büyük ölçüde mevcut yeniden yapılandırma rejimlerinin genişletilmesi ve finansal zorluk yaşayan borçlular için daha fazla araç sunulması suretiyle gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte, direktifin uygulanmasına ilişkin yaklaşımlar üye devletler arasında farklılık göstermektedir. Örneğin, Almanya¹⁹ ve Hollanda²⁰, PRD 2019 doğrultusunda yeni önleyici

¹⁷ BORK, “Pre-insolvency frameworks: Developments in the European Union” s. 8.

¹⁸ DOĞAN, Emsalgül, “**Konkordatonun Tasdiki Yargılaması**”, Yetkin, Ankara, 2020, s. 107.

¹⁹ MADAUS, Stephan ve EHMKE, David C. “Germany: Still Waiting for the Revolution in Restructuring to Come?”, HERO (Çevrimiçi) <https://www.online-hero.nl/art/4351/special-issue-preventive-restructuring-4-germany-still-waiting-for-the-revolution-in-restructuring-to-come>, E.T: 3 Ocak 2025.

²⁰ BOON, Gert-Jan, VRISENDORP, Reinout ve KOSTER, Harold, “The WHOA: the Breakthrough for a Dutch Business Rescue Culture”, HERO (Çevrimiçi) <https://www.online-hero.nl/art/4464/special-issue-preventive-restructuring-8-the-whoa-the-breakthrough-for-a-dutch-business-rescue-culture>, E.T: 3 Ocak 2025.

yeniden yapılandırma çerçeveleri oluştururken, Fransa²¹ ve Yunanistan²², bu düzenlemeleri kapsamlı iflas hukuku reformları çerçevesinde ele almıştır²³. Öte yandan, Birleşik Krallık²⁴, Şirketler Kanunu 2006 ve İflas Kanunu 1986'ya iki bağımsız düzenleme ekleyerek, yeni bir önleyici yeniden yapılandırma çerçevesi geliştirmiştir. Bu farklılaşan uygulama yaklaşımları, üye devletlerin ulusal hukuk sistemlerinin özgünlüğünü koruma ve geliştirme yönündeki tercihlerini yansıtmaktadır. PRD 2019'un uygulanması, üye devletlerde yeniden yapılandırma ve iflas süreçlerine ilişkin araçların çeşitlendirilmesini sağlayarak ekonomik istikrarın desteklenmesine önemli katkılar sunmaktadır.

II. İSPANYOL YENİDEN YAPILANDIRMA REJİMİ

A. İspanyol İflas Hukukunun Genel Çerçevesi

İspanyol yeniden yapılandırma rejimi, 2003 yılında kabul edilen 22/2003 sayılı İflas Yasası ile başlayan bir süreç içinde, zamanla geliştirilen reformlar aracılığıyla bugünkü modern yapısına ulaşmıştır. Başlangıçta önleyici yeniden yapılandırma mekanizmaları içermeyen bu yasa, 2009 yılında yapılan değişikliklerle “refinansman anlaşmaları” adı verilen araçları sisteme dahil etmiştir. Ancak bu araçlar, günümüzdeki yapılandırma süreçlerinde görülen sınıf çapraz baskısı (cross-class cram-down) gibi mekanizmalardan yoksundu. 2011 ve 2014 yıllarında yapılan reformlar ise mahkeme onayı mekanizmasını (homologación judicial) ve yeniden yapılandırma planlarına yönelik “koruyucu kalkanlar”ı (protective shields) içeren yeniliklerle süreci daha kapsamlı hale getirmiştir²⁵. 16/2022 sayılı Kanun, bu reformların üzerine inşa edilerek, daha geniş ve etkili bir çerçeve sunmayı amaçlamaktadır.

²¹ GHIO, Emilie, “The French transposition of the EU Directive on Preventive Restructuring 2019: revamping the law while preserving the status quo” HERO (Çevrimiçi) <https://www.online-hero.nl/art/4346/special-issue-preventive-restructuring-3-the-french-transposition-of-the-eu-directive-on-preventive-restructuring-2019-revamping-the-law-while-preserving-the-status-quo>, E.T: 3 Ocak 2025.

²² BAZINAS, Ioannis ve PAIZIS, Athanasios, “The New Greek Insolvency Law: The Latest Chapter in a Never-Ending Story of Reforms”, HERO (Çevrimiçi) <https://www.online-hero.nl/art/4391/special-issue-preventive-restructuring-6-the-new-greek-insolvency-law-the-latest-chapter-in-a-never-ending-story-of-reforms>, E.T: 3 Ocak 2025.

²³ BOON, KOSTER ve VRIESENDORP.

²⁴ GANT, Jennifer ve VACCARI, Eugenio, “The UK Preventive Restructuring Framework after Brexit: Acknowledging EU's Supremacy?”, HERO (Çevrimiçi) <https://www.online-hero.nl/art/4344/special-issue-preventive-restructuring-2-the-uk-preventive-restructuring-framework-after-brexite-acknowledging-eu-s-supremacy>, E.T: 3 Ocak 2025.

²⁵ BURKE, Kathlene ve diğerleri, “Rescue Financing: Roll-Ups in the USA, Italy, Singapore and Spain” *Norton Journal of Bankruptcy Law and Practice*, Y. 2022, C. 5, s. 641-659, 651.

İspanyol iflas hukukunda köklü bir dönüşümü temsil eden 16/2022 sayılı Kanun²⁶, PRD 2019'un İspanyol hukukuna entegrasyonunu gerçekleştirmiştir²⁷. Bu düzenleme, yalnızca AB'nin belirlediği standartları yerine getirmekle kalmamış, aynı zamanda pandemi sonrası dönemde artan borçluluk seviyelerine ve ekonomik zorluklara yanıt verme amacı taşımaktadır. Özellikle Covid-19 sürecinde iflas başvuru zorunluluğuna getirilen moratoryumun 30 Haziran 2022 tarihinde sona ermesiyle hem gerçek hem de tüzel kişiler arasında iflas başvurularında belirgin bir artış yaşanmıştır²⁸. 2022 yılının son çeyreğinde, yıllık bazda %133,24'lük bir artışla 5.544 iflas başvurusu yapılmış, bu sayı 2023 yılının ilk çeyreğinde %67,64 oranında artarak 4.895'e ulaşmıştır²⁹. Bu artış, pandemi öncesi seviyelerle kıyaslandığında, bireylerin iflas başvurularında %315,75 gibi dikkat çekici bir artış olduğunu göstermektedir³⁰.

16/2022 sayılı Kanun, İspanya iflas hukukunda kapsamlı değişiklikler yaparak dört ana bölümden oluşan yeni bir sistem kurmuştur³¹. İlk bölüm, klasik mahkeme denetiminde yürütülen iflas prosedürlerini (concurso de acreedores) düzenlerken, önleyici yeniden yapılandırma mekanizmaları (acuerdos de restructuración) ikinci bölümde yer almaktadır³². Mikro işletmeler için özel bir rejim sunan (procedimiento especial para microempresas) üçüncü bölüm ve uluslararası unsurlar içeren davalar için milletlerarası özel hukuk kurallarını düzenleyen dördüncü bölüm ise bu yeni yapının esnekliğini ve kapsamını artırmaktadır³³. Türk hukukunda konkordato, İspanyol sistemindeki "acuerdos de restructuración" ile benzer bir önleyici yeniden

²⁶ İspanyol Resmi Gazetesi No: 214, 6 Eylül 2022, <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2022-14580> (Çevrimiçi) E.T: 3 Ocak 2025; Bu zamana kadar yapılan reformların analizi için bkz TIRADO Ignacio, "National Report of Spain" Ed Faber D, Vermunt N, Kilborn J, Richter T, "The Commencement of Insolvency Proceedings", Oxford, 2012.

²⁷ Bu düzenleme, PRD 2019 çerçevesini İspanya hukukuna aktarırken, Almanya'nın SanInsFoG ve StaRUG gibi yasaları ile Hollanda'nın WHOA düzenlemelerinden de örnekler alınmıştır. GARCIMARTI, Francisco, "The Spanish Approach to Corporate Restructuring: A "Pre-packaged Chapter 11"" **European Insolvency and Restructuring Journal**, Y. 2022, C. 6; Alman yeniden yapılandırma rejimi için bkz. EIDENMÜLLER, Horst. "What Can Restructuring Laws Do? Geopolitical Shocks, the New German Restructuring Regime, and the Limits of Restructuring Laws", **European Business Organization Law Review**, Y. 2023, C. 24, s. 231-249.

²⁸ Update on National Insolvency Statistics, <https://www.insol-europe.org/technical-content/national-insolvency-statistics-spain> (Çevrimiçi) E.T: 3 Ocak 2025.

²⁹ Update on National Insolvency Statistics.

³⁰ Update on National Insolvency Statistics.

³¹ Kanunun resmi adı Texto Refundido de la Ley Concursal'dır.

³² TIRADO, Ignacio, "Corporate Restructuring Laws Under Stress: The Case of Spain" **European Business Organization Law Review**, Y. 2023, C. 24, s. 317-336, 326.

³³ BERMEJO, Nuria, "Corporate Restructuring Laws Under Stress: The Case of Spain" **European Business Organization Law Review**, Y. 2023, C. 24, s. 337-348, 340.

yapılandırma işlevi görmektedir. Ancak, Türk konkordato rejimi, İspanyol hukukundaki mikro işletmelere özgü özel prosedürlerden yoksundur. Türk sisteminde küçük işletmeler için finansal analiz raporu muafiyeti gibi bazı esneklikler bulunsa da, mikro işletmelere yönelik ayrı bir prosedür geliştirilmemiştir.

İspanya iflas hukuku sistemi, borçlular için tüm olası çözüm yollarını öngörmektedir³⁴. Bu olasılardan ilki, mahkeme gözetiminde yürütülen ve bir iflas uzmanının atanmasını gerektiren ve “**concurso de acreedores**” olarak bilinen iflas prosedürüdür. Söz konusu prosedür kapsamında, borçlunun mali durumuna göre alacaklılarla bir yeniden yapılandırma planı üzerinde anlaşma yapılabileceği gibi işletmenin bir bütün olarak veya varlıklarının kısmi tasfiyesi yoluna da gidilebilmektedir. İkinci yöntem, borçlu ile alacaklılar arasında, mahkeme dışı gerçekleştirilebilecek yeniden finansman veya yapılandırma anlaşmalarını (acuerdos de refinanciación) içermektedir. Bu anlaşmalar, belirli şartların sağlanması halinde, borçlunun iflas etmesi durumunda açılacak tasarrufun iptali davalarına karşı koruma sağlamaktadır. Üçüncü yöntem ise “**pre-concurso**” olarak adlandırılan ön iflas mekanizmasıdır. Bu mekanizma, borçlunun alacaklılarla müzakere halinde olduğunu mahkemeye bildirmesiyle devreye girmekte ve belirli bir süre boyunca borçluyu cüzi takip ve zorunlu iflas başvurularından korumaktadır. Son olarak, küçük ölçekli işletmeler ve bireysel borçlular için tasarlanan mahkeme dışı ödeme anlaşmaları (acuerdos extrajudiciales de pagos), borçların yeniden yapılandırılması için daha basit ancak sınırlı araçlar sunmaktadır³⁵. Uygulamada en çok tercih edilen hukuki çerçeveler ise mahkeme gözetiminde yürütülen iflas prosedürleri ve mahkeme onaylı yeniden finansman anlaşmalarıdır. Türk hukukunda ise konkordato, hem mahkeme denetiminde yürütülen bir prosedür (adi konkordato)³⁶ hem de mahkeme dışı anlaşmalarla desteklenebilen bir mekanizma (malvarlığının terki suretiyle konkordato) olarak düzenlenmiştir³⁷. Ancak, Türk sisteminde “pre-concurso” benzeri bir ön iflas mekanizması bulunmamakta, bunun yerine konkordato başvurusu doğrudan mahkeme sürecini başlatmaktadır.

PRD 2019’un temel yaklaşımı, borçluların mali zorluklarının henüz erken aşamada ele alınmasını sağlayarak, iflasın önlenmesini ve işletmenin faaliyetlerini sürdürebilmesini teşvik etmektir. Bu hedef doğrultusunda, İspanya iflas hukuku, borçluların yeniden yapılandırma planı müzakerelerini başlatma ve planların

³⁴ TIRADO, “Corporate Restructuring Laws Under Stress: The Case of Spain”, s. 326.

³⁵ TIRADO, “Corporate Restructuring Laws Under Stress: The Case of Spain”, s. 326.

³⁶ AKİL, Cenk, “**Sorularla Adi Konkordato**”, Adalet, Ankara, 2019.

³⁷ PEKCANITEZ, Hakan ve diğerleri, “**İcra ve İflas Hukuku**”, On İki Levha, İstanbul, 2024, s. 569-579.

mahkeme tarafından onaylanması süreçlerinde farklı iflas aşamalarını birbirinden ayırmaktadır. İspanya iflas hukuku üç temel iflas durumunu tanımlamaktadır.

İlk olarak, ‘mevcut iflas (current insolvency) borçlunun, vadesi gelen borçlarını düzenli olarak ödeyemediği durumu ifade eder. Bu senaryoda, şirket yöneticileri karmaşık bir ikilemle karşı karşıya kalmaktadır. Bir yandan, mevcut iflas durumuna geldiklerini öğrendikleri veya öğrenmeleri gerektiği tarihten itibaren iki ay içinde mahkemeye iflas başvurusunda bulunma yükümlülükleri bulunmaktadır (İspanya İflas Kanunu m.2)³⁸. Öte yandan, borçlunun yeniden yapılandırılmasına yönelik bir plan uygulanması, süreç sonunda şirketin mahkeme kararıyla tasfiye edilmesi halinde, yöneticilerin sorumluluğunu artırabilir. Nitelendirme aşaması olarak bilinen bu süreçte, mahkeme, yöneticilerin yeniden yapılandırma planı ile şirketin iflasını derinleştirdiğine kanaat getirirse, yöneticilere kişisel sorumluluk yükleyebilir (İspanya İflas Kanunu m.102). Ancak bu risk, borçlunun mevcut iflas durumunda değil de yalnızca iflas olasılığı taşıdığı hallerde daha az önemlidir, zira bu durumda yöneticilerin mahkemeye iflas başvurusunda bulunma zorunluluğu yoktur. Türk hukukunda mevcut iflas durumu, konkordato başvurusu için bir ön koşul olarak düzenlenmemiştir. İcra ve İflas Kanunu’nun 285. maddesine göre, herhangi bir borçlu, iflasa tabi olsun ya da olmasın, konkordato talebinde bulunabilir³⁹. Ancak, konkordato talebinin reddi halinde yalnızca iflasa tabi borçlular hakkında iflas kararı verilebilir.

İkinci olarak, ‘yaklaşan iflas’ (imminent insolvency) durumunda; borçlu, mali yükümlülüklerini düzenli ve zamanında yerine getiremeyeceğini öngörüyorsa, bu durumda mahkemeye gönüllü iflas başvurusunda bulunabilir veya bir yeniden yapılandırma planı talep edebilir. Yaklaşan iflas durumu, borçlunun önündeki üç ay içinde borçlarını ödeme kapasitesini kaybetme riskine dayanan bir öngörüü ifade etmektedir⁴⁰. Türk hukukunda yaklaşan iflas, konkordato başvurusu için açık bir kriter olarak tanımlanmamıştır. Ancak, konkordato talebinde bulunan borçlunun mali durumunun düzeltilmesi ihtimalinin bulunması, geçici ve kesin mühlet kararları için mahkeme tarafından değerlendirilen bir unsurdur⁴¹.

³⁸ İspanya İflas Kanunu’nun Gerekçesi, 7. Bölüm.

³⁹ EROĞLU, Orhan, “İflâs Dışı Adi Konkordato Mühleti İçerisinde Borçlunun İflâsına Karar Verilebilecek Durumlar”, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Y. 2019, C. 27, S. 3, s. 785-807, 800.

⁴⁰ İspanya İflas Kanunu’nun Gerekçesi, 7. Bölüm.

⁴¹ ATALI, Murat Atalı, “**Konkordatoda Kesin Mühlet ve Sonuçları**”, **7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler**, ed. Muhammet Özekes, İstanbul, On İki Levha, 2018, s. 86.

Son olarak, iflas olasılığı (likelihood of insolvency) yaklaşan iflastan önceki bir aşamayı temsil eder ve borçlunun, eğer bir yeniden yapılandırma planı uygulanmazsa, iki yıl içinde mali yükümlülüklerini yerine getirememesi riski taşıdığını öngördüğü hali kapsar⁴². İflas olasılığı durumunda, borçlu yalnızca yeniden yapılandırma planı başlatabilir, ancak mahkemeye gönüllü iflas başvurusunda bulunamaz⁴³. Bu ayrım, borçlunun erken aşamada yeniden yapılandırma yoluyla iflasın önlenmesini sağlamak ve gereksiz mahkeme süreçlerinden kaçınılmasını temin etmek amacıyla İspanyol hukukunda yer verilmiştir. Türk hukukunda iflas olasılığı kavramı açıkça düzenlenmemiştir. Ancak, konkordato başvurusu için borçlunun mali zorluk içinde olması yeterli görülmekte, bu da PRD 2019'un iflas olasılığı kavramına dolaylı olarak benzemektedir. Türk sisteminde konkordato, erken müdahale aracı olarak işlev görmekle birlikte, İspanyol hukukundaki gibi net bir aşama ayrımı bulunmamaktadır.

İspanya iflas hukuku, yaklaşan iflas ve iflas olasılığı arasındaki ayrımın netleştirilmesi, özellikle mahkeme denetiminde başlatılacak iflas prosedürlerinin sınırlandırılması açısından önemli bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmıştır⁴⁴. Zira yaklaşan iflas durumu, borçlunun ekonomik temellerine dayanılarak mahkeme sürecinin başlatılmasına olanak tanırken, PRD 2019'un etkin uygulanabilmesi için, borçluların mahkeme öncesinde yeniden yapılandırma araçlarından yararlanmasına fırsat tanıyacak ön iflas süreci için farklı bir giriş kriterinin oluşturulması gerekmektedir⁴⁵. Bu ayrım, İspanyol hukukuna “iflas olasılığı” kavramının eklenmesiyle sağlanmıştır.

B. İspanya Yeniden Yapılandırma Hukuku

1. Moratorium

Borçluların iflas tehlikesi altında olduğu, yakın zamanda iflas riskinin yüksek olduğu ya da mali darboğaz yaşadığı durumlarda, alacaklılarla müzakereye başlamak veya başlamak üzere olduğunu mahkemeye bildirme hakkı bulunmaktadır⁴⁶. Bu bildirimin yapılabilmesi için borçlunun müzakerelerin hangi aşamada

⁴² İspanyol İflas Kanunu'nun Gerekeşi, 3. Bölüm.

⁴³ BORK, “Pre-insolvency frameworks: Developments in the European Union” s. 13.

⁴⁴ PULGAR EZQUERRA, Juana, “The Preventive Restructuring Directive and the New Spanish Restructuring Plan”, HERO (Çevrimiçi) https://www.online-hero.nl/art/4816/special-issue-preventive-restructuring-16-the-preventive-restructuring-directive-and-the-new-spanish-restructuring-plan#_ednref63, E.T: 3 Ocak 2025.

⁴⁵ PULGAR EZQUERRA.

⁴⁶ SCHUIJLING, Ben, “Stay of individual enforcement actions”, Insol Europe Guidance Note, Nottingham, 2020, s. 9.

olduğunu açıklaması, görüşülen ya da görüşülmesi planlanan alacaklıların listesini sunması ve işletmenin sürdürülebilirliği açısından kritik öneme sahip varlıklar ile sözleşmeleri detaylandırması gerekmektedir⁴⁷.

İflas hukukunda “Moratorium” ya da “Stay of Individual Enforcement Actions (bireysel icra takip işlemlerinin durdurulması)”, alacaklıların borçluya karşı icra işlemlerini başlatma veya sürdürme hakkının geçici olarak askıya alınmasını ifade eder⁴⁸. PDR 2019’a göre bu kavram, yargı veya idari bir otorite tarafından verilen ya da kendiliğinden devreye giren, borçlunun malvarlığına yönelik bireysel takiplerin durdurulmasını kapsamaktadır⁴⁹. Tanım tam anlamıyla kesin sınırlarla belirlenmemiş olsa da, moratoriumun alacaklıların borçluya karşı başvurabileceği tüm hukuki yollara ve prosedürlere engel olduğu anlaşılmaktadır⁵⁰. Bu kapsamda, alacaklılar mahkeme kararlarını icra edemez, teminat haklarını kullanamaz ve herhangi bir icra işlemi başlatamaz⁵¹.

Moratorium uygulamasının temel hedefi, borçlulara alacaklı baskısından geçici bir koruma sağlayarak yeniden yapılandırma planı müzakerelerinin yapılmasını kolaylaştırmaktır⁵². Borçlunun mali durumu üzerinde olumlu bir etki yaratma ihtimali, işletme faaliyetlerinin devamı için gerekli varlıkların alacaklılar tarafından haczedilmesi durumunda önemli ölçüde azalabilir⁵³. Dolayısıyla, moratorium süreci borçlunun temel varlıklarını koruyarak, işletmenin faaliyetlerine devam edebilmesini amaçlamaktadır. Türk hukukunda moratorium, konkordato sürecinde geçici ve kesin mühlet kararlarıyla sağlanmaktadır. İİK’nın 287. maddesine göre, geçici mühlet kararıyla alacaklıların mevcut takipleri durmakta ve yeni takipler başlatılamamaktadır⁵⁴. Kesin mühlet kararıyla bu ko-

⁴⁷ PULGAR EZQUERRA.

⁴⁸ MCCORMACK, Gerard, “Stays (Moratoria) on the Enforcement of Rights Against a Debtor”, *The European Restructuring Directive*, Ed. Gerard McCormack Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing, 2021, s. 108-136.

⁴⁹ PRD 2019 Madde 2(1)(4).

⁵⁰ SCHUIJLING (2020), s. 14.

⁵¹ SCHUIJLING (2020), s. 14.

⁵² JOKUBAUSKAS, Remigijus, ŚWIERCZYŃSKI, Marek BALSUKIENĖ, Audronė, “A Stay of Individual Enforcement Actions as a Basis for Effective Restructuring Proceedings” *International Comparative Jurisprudence*, Y. 2021, C. 7, S. 1, s. 115-125, 119.

⁵³ MCCORMACK, Gerard, “Introduction”, *The European Restructuring Directive*, Ed. Gerard McCormack Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing, 2021.

⁵⁴ İİK m. 288(1) hükmüne göre geçici mühlet, kesin mühletin sonuçlarını doğurmaktadır. İİK m. 294 gereği konkordato mühleti boyunca, borçlu aleyhine hiçbir icra takibi başlatılamaz; daha önce başlatılmış takipler durur. Bu durum, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamındaki kamu alacakları için yapılan takipleri de kapsar. Ayrıca, bu süre içinde ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararları uygulanamaz ve takip işlemleriyle kesilebilecek zamanaşımı ile hak düşürücü süreler işlemeye ara verir.

ruma bir yıla (uzatmayla 18 aya) kadar devam eder. Ancak, Türk sisteminde moratoryumun kötü niyetle kullanılması riski, mahkeme denetiminin yetersizliği nedeniyle eleştirilmektedir⁵⁵.

PDR 2019, üye devletlere moratoryumun kapsamını ve süresini belirleme konusunda geniş bir takdir yetkisi tanımaktadır⁵⁶. Üye devletler, moratoryumun tüm alacaklılara mı yoksa yalnızca belirli bir grup alacaklıya mı uygulanacağına karar verebilir⁵⁷. Benzer şekilde, bazı alacak kategorilerinin moratoryum kapsamı dışında tutulmasına izin verilmektedir. Ancak bu istisnaların yalnızca açıkça tanımlanmış ve yeterli gerekçelere dayanan durumlarda uygulanması, ayrıca bu uygulamanın borçlunun yeniden yapılandırma sürecini riske atmaması ve alacaklılara haksız bir zarar vermemesi gerekmektedir. Türk hukukunda ise konkordato mühleti, kamu alacakları da dahil tüm takipleri kapsamakta, ancak istisnai olarak bazı imtiyazlı alacaklar (örneğin, İİK m. 206/1) tam ödeme garantisıyla korunmaktadır⁵⁸. Bu, PRD 2019'un esnek istisna yaklaşımına kısmen uyum sağlamaktadır.

PDR 2019'a göre, belirli durumlarda moratoryumun kaldırılması da mümkündür⁵⁹. Eğer moratoryumun borçlu ile alacaklılar arasında yeniden yapılandırma planı üzerinde anlaşma sağlanmasını kolaylaştırma amacı ortadan kalkmışsa, mahkemeler moratoryumu kaldırabilir⁶⁰. Ayrıca, moratoryumun devamı halinde belirli alacaklıların iflas etme riski ortaya çıkarsa veya belirli alacaklı grupları haksız bir şekilde zarar görürse, moratoryumun kısmen veya tamamen kaldırılması gündeme gelebilir⁶¹. Bu noktada, mahkemelerin ve idari otoritelerin, alacaklıların menfaatlerini gözeterek moratoryumun devam edip etmeyeceğine karar verme yetkisi bulunmaktadır. PDR 2019'a göre, moratoryumun başlangıç süresi dört ay ile sınırlandırılmıştır⁶². Ancak Üye Devletler, bu süreyi toplamda on iki aya kadar uzatabilecek düzenlemeler yapabilir. Moratoryumun uzatılabilmesi için, müzakerelerde kayda değer ilerleme sağlanması ve moratoryumun devam etmesinin tarafların haklarına zarar vermemesi gerekmektedir⁶³. Türk hukukunda moratoryumun kaldırılması, konkordato talebinin başarıya

⁵⁵ ATALAY, s. 5.

⁵⁶ PRD 2019 madde 6(2).

⁵⁷ MCCORMACK, "Introduction", s. 7.

⁵⁸ ARSLAN, Ramazan ve diğerleri, "İcra ve İflas Hukuku" Yetkin, Ankara, 2021, s. 580-581.

⁵⁹ PRD 2019 Madde 6(9).

⁶⁰ PRD 2019 Madde 6(9).

⁶¹ PRD 2019 Madde 6(9).

⁶² PRD 2019 Madde 6(6).

⁶³ PRD 2019 Madde 6(7).

ulaşma ihtimalinin ortadan kalkması halinde mahkeme tarafından kesin mühletin kaldırılmasıyla mümkündür (İİK m. 293). Ancak, Türk sisteminde moratoryum süresi (geçici mühlet 5 ay, kesin mühlet 12+6 ay) PRD 2019'un maksimum 12 ay sınırını aşabilmektedir, bu da alacaklılar açısından uzun süreli bir bekleme sorunu yaratabilir.

Moratoryum sürecinde borçlunun faaliyetlerini sürdürmesi için kritik öneme sahip sözleşmeler feshedilemez veya bu sözleşmelerin koşulları değiştirilemez. Bu sözleşmelere özellikle tedarik ve hizmet sözleşmeleri dahildir. Borçlunun, iflas nedeniyle sözleşmelerin sona erdirilmesine izin veren ipso facto hükümlerine karşı da koruma altına alınması sağlanmaktadır. PDR 2019, Üye Devletlere moratoryumun daha geniş bir uygulama alanı bulmasını veya belirli koşullarla sınırlandırılmasını düzenleme yetkisi vermektedir⁶⁴. Buna göre, moratoryum yalnızca temel yürütme sözleşmelerine değil, diğer sözleşmelere de uygulanabilir ve alacaklıların haksız zarara uğramaması için gerekli güvencele- rin sağlanması zorunludur. Türk hukukunda da konkordato mühleti sırasında, İİK m. 296/1 uyarınca, borçlunun konkordato başvurusu nedeniyle sözleşmelerin feshedilmesini öngören ipso facto hükümleri geçersizdir. Ayrıca, borçluya sürekli borç ilişkisi sözleşmelerini feshetme yetkisi tanınarak, mali durumunu iyileştirme süreci desteklenmektedir.

İspanyol hukukunda da borçlunun alacaklılarıyla bir yeniden yapılandırma planı üzerinde müzakere başlatmayı veya başlatmış olduğunu mahkemeye bildirmesiyle birlikte devreye giren temel araçlardan biri moratoryumdur⁶⁵. Moratoryumun temel amacı, borçlu ile alacaklılar arasında yeniden yapılandırma planı müzakerelerini teşvik etmek ve bu süreçte şirketin faaliyetlerini sürdürmesini sağlayarak ekonomik değerini korumaktır⁶⁶.

Moratoryumdan yararlanabilmek için borçlunun mevcut, yakın veya muhtemel bir iflas tehlikesi içinde olması gerekmektedir. Moratoryumun iki önemli etkisi bulunmaktadır: birincisi, bireysel alacaklıların icra takiplerinin durdurulması; ikincisi ise borçlunun iflas başvurusunda bulunma yükümlülüğünün askıya alınması ve bu sürecin başlatılmasının önlenmesidir. İspanya İflas Kanunu'nun 594. maddesine göre, moratoryum süresince borçlu, malvarlığı üzerinde tam tasarruf yetkisini ve yönetsel haklarını korumaya devam eder. Ancak,

⁶⁴ MCCORMACK, "Introduction", s. 7.

⁶⁵ BORK, Reinhard, "Pre-insolvency moratoria - a legal comparison" **European Insolvency and Restructuring Journal**, Y. 2021, S. 9, s. 1.

⁶⁶ BORK, "Pre-insolvency moratoria - a legal comparison" s. 1.

belirli durumlarda, yasal düzenlemeler gereği bir yeniden yapılandırma uzmanının atanması öngörülebilir⁶⁷. Türk hukukunda konkordato sürecinde borçlunun tasarruf yetkisi, konkordato komiserinin denetimine tabidir ve bazı işlemlerde mahkeme onayı aranmaktadır⁶⁸. Bu, İspanyol hukukundaki tam tasarruf yetkisinden farklı olarak, daha sıkı bir denetim mekanizması öngörmektedir.

Moratoryumun uygulanabilmesi için mahkeme tarafından özel bir denetim veya onay mekanizması öngörülmemiştir. Borçlunun mahkemeye yeniden yapılandırma müzakerelerine başlamakta olduğunu bildirmesiyle moratoryumun hukuki sonuçları kendiliğinden ortaya çıkar. Ancak, bu mekanizmanın kötüye kullanılması halinde, genel haksız fiil veya iflas hukuku çerçevesinde sonradan yaptırımlar uygulanabilir⁶⁹. Örneğin, eğer borçlu moratoryumu yalnızca iflas sürecinin başlamasını geciktirmek amacıyla kullanır ve bu durum şirketin mali durumunu daha da kötüleştirirse, yöneticiler, İspanya İflas Kanunu'nda düzenlenen özel sorumluluk halleri uyarınca sorumlu tutulabilir⁷⁰. Türk hukukunda da kötü niyetli konkordato başvuruları, konkordatonun feshi (İİK m. 308/f) veya iflasa tabi borçlular için doğrudan iflas kararıyla (İİK m. 308) sonuçlanabilir. Ancak, Türk sisteminde kötü niyetin tespiti için daha etkin mahkeme denetimi-ne ihtiyaç duyulmaktadır.

İflas kararının verilmesi durumunda ise bireysel alacaklıların icra takiplerine yönelik otomatik bir moratoryum devreye girer⁷¹. Bu etki, başlangıçta üç aylık bir süre için geçerli olmakla birlikte, alacaklıların çoğunluğunun onayı ve müzakerelerin başarıyla sonuçlanmasını sağlamak için gerekli görülmesi halinde üç ay daha uzatılabilir⁷². Bu uzatma kararı, eğer atanmışsa yapılandırma uzmanının olumlu görüşüne de bağlıdır. İflas davasına bakan hâkim, teminatın niteliği veya borçlunun faaliyetlerinin sürdürülebilirliği açısından kritik öneme sahip olup olmadığını değerlendirerek istisnalara karar verebilir (İspanya İflas

⁶⁷ İspanya İflas Kanunu, Madde 594(2)'e göre, "hâkim tarafından bir yeniden yapılandırma uzmanının atanması gerektiğinde, bu atama da borçlunun malvarlığını oluşturan mal ve haklar üzerindeki tasarruf ve yönetim yetkileri üzerinde herhangi bir etki doğurmayacaktır."

⁶⁸ KALE, Serdar, "7101 Sayılı İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Çerçevesinde İflas Dışı Adi Konkordato", *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Y. 2018, C. 5, S. 1, s. 213-269, s. 221.

⁶⁹ İspanya İflas Kanunun Kitap I'nın IV. Bölümü, borçlu şirketin yöneticilerine, tasfiye memurlarına veya denetçilerine karşı iptal davaları ve sorumluluk davalarını ele almaktadır.

⁷⁰ GARCIMARTIN, s. 3-4.

⁷¹ Kamu alacaklarının tahsiline ilişkin takipler veya belirli türdeki teminatlara yönelik icra işlemleri bu kapsama dahil edilmez. İspanya İflas Kanunu, Madde 605.

⁷² İspanya İflas Kanunu, Madde 607.

Kanunu m. 597). Teminatların icrasına ilişkin moratoryum, tasfiye sürecine geçilmediği sürece, iflas kararından itibaren bir yıl boyunca geçerli olur (İspanya İflas Kanunu m. 609). Bu süre, borçluya alacaklılarla bir uzlaşma planı sunmak için münhasır bir dönem tanır. Bu plan, alacaklıların belirli çoğunluk desteğini alması halinde mahkeme tarafından onaylanabilir ve bu süreçte alacaklıların teminatlarını icra etme hakları sınırlandırılmış olur. Türk hukukunda iflas içi konkordato, İspanyol sistemine benzer şekilde, iflas sonrası yeniden yapılandırma imkânı sunar. Ancak, Türk hukukunda iflas içi konkordato sürecinde mühlet kararı verilmez; bunun yerine iflas idaresi, konkordato teklifinin uygulanmasını denetler.

İflas sürecinde uygulanan moratoryum, borçlunun iflas nedeniyle sözleşmelerinin otomatik olarak sona erdirilmesine izin veren “ipso facto” hükümlerinin geçersiz hale gelmesini de sağlar (İspanya İflas Kanunu m. 597). İflas kararının ardından, borçlunun taraf olduğu sözleşmelerin sona erdirilmesi ve bu sözleşmelere ilişkin yükümlülüklerin ifası, genel medeni hukuk kurallarından farklı olarak, İflas davasına bakan hâkimin takdirine bırakılmıştır. İflas davasına bakan hâkim, sürecin menfaati doğrultusunda sözleşmelerin devamına karar verebilir ya da borçlunun ihlâl ettiği sözleşmelerin belirli koşullar altında yürürlükte kalmasını sağlayabilir (İspanya İflas Kanunu m. 602). Ayrıca, borçlunun faaliyetlerinin sürdürülebilirliği açısından gerekli olan ve halihazırda yürürlükte bulunan sözleşmeler, moratoryum öncesinde gerçekleşmiş ihlaller nedeniyle feshedilemez; fesih hakkı yalnızca bildirim sonrasında meydana gelen ihlaller için kullanılabilir.⁷³

Moratoryum süresi boyunca, şirket yöneticilerinin şirketi tasfiye etme yükümlülüğü askıya alınmaktadır (İspanya İflas Kanunu m. 613). Yukarıda da söz edildiği üzere, normal şartlar altında, İspanyol hukukunda borçlu, mevcut iflas durumunu öğrendiği veya öğrenmesi gerektiği tarihten itibaren iki ay içinde iflas başvurusunda bulunmak zorundadır. Ancak, moratoryum süresi boyunca borçlu iflas başvurusunda bulunmakla yükümlü değildir ve alacaklılar tarafından yapılan iflas başvuruları, moratoryumun etkilerinin sona ermesinden itibaren bir ay geçene kadar mahkeme tarafından işleme alınmaz⁷⁴. Bununla birlikte, borçlu bir yapılandırma planına ulaşamaz ve mevcut iflas durumu devam eder-

⁷³ İspanya İflas Kanunu, Madde 598/2. ve 599/1'e göre moratoryum verimliliğinin artırılması ve kamu alımlarının iyileştirilmesine yönelik acil reformlara ilişkin 11 Mart tarihli ve 5/2005 sayılı Kraliyet Kanun Hükmünde Kararnamesi uyarınca sözleşmeye dayalı tazminat anlaşmalarının erken sona erdirilmesi, karara bağlanması veya feshedilmesi yetkisini etkilemeyecektir.

⁷⁴ PULGAR EZQUERRA.

se, bildirimin sona ermesini takip eden ay içinde iflas başvurusunda bulunmak zorundadır (İspanya İflas Kanunu m. 611). Türk hukukunda konkordato mühleti sırasında borçlunun iflas başvurusu yapma yükümlülüğü bulunmamakta, ancak konkordato talebinin reddi halinde iflasa tabi borçlular için mahkeme doğrudan iflas kararı verebilir (İİK m. 308). Bu, İspanyol hukukundaki esnek yaklaşımdan daha katı bir sonuç doğurmaktadır.

2. Yeniden Yapılandırma Planı

Yukarıda da değinildiği üzere, AB hukukundaki yeniden yapılandırma süreçleri, işletmelerin ekonomik zorluklarla karşılaştığında iflas etmelerini önlemek ve sürdürülebilirliklerini sağlamak amacıyla önemli hukuki araçlar sunmaktadır. Bu bağlamda, PDR 2019, AB üye devletlerine, borçluların ve alacaklıların işletmelerin yeniden yapılandırılması için daha esnek çözümler geliştirebilmesine olanak tanıyacak düzenlemeler getirmiştir. PDR 2019'un en temel ve etkili aracı, detayları Yönetmeliğin 8 ila 16. maddelerde düzenlenen yapılandırma planıdır. Bu maddeler, yapılandırma planının içeriğini, sınıflandırma süreçlerini, oylama prosedürlerini, kabul ve yargısal onay süreçlerini kapsamaktadır. Yapılandırma planının temel amacı, borçlunun belirli yeniden yapılandırma tedbirlerini içeren bir teklif sunarak işletmesini yeniden organize etmesidir. Bu plan, alacaklılar tarafından müzakere edilmekte, oylanmakta ve gerektiğinde mahkeme tarafından onaylanmaktadır⁷⁵. Türk hukukunda konkordato projesi, İspanya yeniden yapılandırma planına benzer bir işlev görür. İİK'nın 286. maddesi, konkordato ön projesinin borçlunun mali durumunu iyileştirecek tedbirleri içermesini zorunlu kılmaktadır⁷⁶. Ancak, Türk sisteminde planın hazırlanması ve onaylanması, İspanya hukukundaki esnek müzakere süreçlerinden daha fazla mahkeme denetimine tabidir.

PDR 2019, üye devletlere hukuki esneklik tanıyan çeşitli seçenekler sunmaktadır. Bu seçenekler arasında, sermaye yapısında değişiklik yapılması, borçların azaltılması veya işletme operasyonlarının yeniden yapılandırılması gibi tedbirler bulunmaktadır⁷⁷. Ayrıca, üye devletler, yapılandırma süreçlerinin kar-

⁷⁵ Garrido ve diğer araştırmacılara göre, PDR 2019 kapsamındaki yapılandırma süreçlerinde en büyük zorluk, yeniden organizasyon prosedürleri gibi tam yargısal müdahale gerektiren süreçlere başvurmadan hukuki esnekliği en üst düzeye çıkarmaktır. Bu nedenle, üye devletlerin yapılandırma planları ile resmi yeniden organizasyon planları arasındaki farkları koruyup korumamaya karar vermesi gerekmektedir. GARRIDO, José ve diğerleri, "Restructuring and Insolvency in Europe: Policy Options in the Implementation of the EU Directive" **IMF Working Paper**, 2021, W2/21/152, s. 16.

⁷⁶ Pekcanitez/Erdönmez, s. 21-24.

⁷⁷ GARRIDO ve diğerleri, s. 16.

maşıklığını ve maliyetini azaltmak veya artırmak amacıyla düzenlemeler yapabilmektedir⁷⁸. Bunun yanı sıra, alacaklılar, borçlular ve hissedarlar arasındaki hak ve menfaat dengesini belirlemek de üye devletlerin yetki alanına bırakılmıştır. Türk hukukunda konkordato projesi, vade konkordatosu, tenzilat konkordatosu veya karma konkordato şeklinde hazırlanabilir, bu da PRD 2019'un esnek yaklaşımına paraleldir. Ancak, Türk sisteminde hissedarların konkordato sürecine doğrudan katılımı düzenlenmemiş, süreç tamamen borçlu ve alacaklılar arasında yürütülmektedir.

İspanyol Hukuku'nda yapılan reformlar da PDR 2019 doğrultusunda yapılandırma planlarını merkezine almıştır. İspanya'da, yapılandırma planının hazırlanması, alacaklılar ve borçlu arasında mahkeme dışı müzakere süreçlerini teşvik etmektedir⁷⁹. Yapılandırma planı, borçlunun işletmesini sürdürülebilir kılmak için belirli önlemleri içermekte ve bu planın uygulanması, genellikle borçlunun yöneticileri ve ana alacaklılar tarafından oluşturulan komiteler tarafından yürütülmektedir⁸⁰. Planın müzakeresi ve kabulü sırasında bir moratoryum talep edilebilmekle birlikte, bu durum her zaman zorunlu değildir⁸¹. Özellikle büyük şirketlerde, finansal kuruluşlarla yapılan gönüllü yapılandırma anlaşmaları çoğunlukla yeterli görülmektedir⁸². Türk hukukunda ise konkordato projesinin hazırlanması ve uygulanması, konkordato komiserinin gözetiminde gerçekleşir. Mahkeme dışı gönüllü anlaşmalar, İspanyol hukukundaki kadar yaygın değildir; konkordato süreci genellikle mahkeme denetimiyle yürütülür.

İspanyol hukukundaki reformlara göre, yapılandırma planının içeriğine ilişkin herhangi bir kısıtlama bulunmamaktadır (İspanya İflas Kanunu m. 614). Taraflara geniş bir esneklik tanınmakta ve planın içeriği, tarafların müzakereleri sonucunda şekillenmektedir⁸³. Yapılandırma planı, borçların geçici olarak ertelenmesi veya azaltılması, borcun hisseye dönüştürülmesi, varlıkların satışı veya kontrollü bir tasfiye gibi önlemleri içerebilmektedir⁸⁴. Yapılandırma sonrası

⁷⁸ GARRIDO ve diğerleri, s. 16.

⁷⁹ TIRADO, "Corporate Restructuring Laws Under Stress: The Case of Spain", s. 328.

⁸⁰ TIRADO, "Corporate Restructuring Laws Under Stress: The Case of Spain", s. 328.

⁸¹ GARCIMARTIN, s. 4.

⁸² GARCIMARTIN, s. 4.

⁸³ İspanya İflas Kanunu, Madde 614'e göre, Yapılandırma planları, borçlunun malvarlığının aktif ve pasif unsurlarının bileşimi, koşulları veya yapısının ya da öz sermayesinin değiştirilmesini amaçlayan planlar olarak değerlendirilmektedir. Bu kapsamda, borçlunun varlıklarının devri, üretim birimlerinin veya işletmenin bir bütün olarak faal halde devredilmesi, gerekli operasyonel değişikliklerin yapılması ya da bu unsurların bir arada uygulanması gibi tedbirler de yapılandırma planının içeriğinde yer alabilir.

⁸⁴ TIRADO, "Corporate Restructuring Laws Under Stress: The Case of Spain", s. 328.

şirketin sermaye yapısı, işletmenin sürdürülebilirliğini sağlayacak şekilde yeterli olmalı, ancak planın kesin içeriği tarafların toplu müzakeresi sonucunda belirlenmelidir⁸⁵. Türk hukukunda konkordato projesi, borçların vadesinin uzatılması, indirim yapılması veya her ikisinin kombinasyonu şeklinde yapılandırılabilir. Ancak, Türk sisteminde planın içeriği, İİK m. 286’da öngörülen belgelerle⁸⁶ desteklenmeli ve bağımsız denetim raporlarıyla doğrulanmalıdır, bu da İspanyol hukukundaki esneklikten daha katı bir çerçeve sunar.

İspanyol reformuna göre, yapılandırma planının mahkeme tarafından onaylanması, muhalif alacaklılar ve hissedarlara etkilerinin genişletilebilmesi açısından önem taşımaktadır. Planın mahkeme tarafından onaylanması, planın içerdiği önlemlerin gelecekteki iflas süreçlerinde özel bir koruma altına alınmasını da sağlamaktadır. Yapılandırma sürecinin dört temel aşamadan oluştuğu kabul edilmektedir⁸⁷. İlk aşamada, yapılandırma planından etkilenecek alacaklar belirlenmekte ve bu alacaklar değerlendirilmektedir⁸⁸. İkinci aşamada, bu alacaklar öncelik ve niteliklerine göre sınıflara ayrılmaktadır⁸⁹. Üçüncü aşamada, her sınıf içinde oylama yapılmakta ve gerekli çoğunluk sağlanıp sağlanmadığı kontrol edilmektedir⁹⁰. Son aşamada ise, gerekli çoğunluğun sağlanmasının ardından planın yargısal onayı talep edilmektedir⁹¹. Türk hukukunda konkordato sürecinde alacaklı sınıflandırması, İspanyol hukukundaki gibi detaylı bir şekilde düzenlenmemiştir. Alacaklılar, imtiyazlı ve adi alacaklılar olarak ayrılır, ancak cross-class cram-down mekanizması bulunmamaktadır. Konkordato projesinin tasdiki için İİK m. 302’de öngörülen çoğunluk aranır ve bu süreç mahkeme tarafından sıkı bir şekilde denetlenmektedir.

Yapılandırma planının minimum içeriği de İspanya İflas Kanunu’nun 633. maddesinde belirlenmiştir. Buna göre plan, borçlunun kimliği, yapılandırma uzmanının kimliği (eğer atanmışsa), borçlunun ekonomik durumu ve çalışanla-

⁸⁵ GARCIMARTIN, s. 5.

⁸⁶ Öğretide Kanunda yer alan belgelerin eksik olması halinde ne yapılacağı hususunda tartışmalar mevcuttur. Tartışmalar için bkz. PEKCANITEZ/ERDÖNMEZ, s. 22; ARSLAN, ve diğerleri, s. 576; ALBAYRAK, Hakan, “İflas Dışı Adi Konkordato Konkordato Mühletinin Sözleşmeler Bakımından Sonuçları”, Yetkin, Ankara, 2020, s. 62.

⁸⁷ GARCIMARTIN, s. 5.

⁸⁸ GARCIMARTIN, s. 5.

⁸⁹ GARCIMARTIN, s. 5.

⁹⁰ GARCIMARTIN, s. 5.

⁹¹ CARLES, Jose, “Toward a New DIP-Financing Regime Under European Restructuring Plans: Views from Spain”, American Bankruptcy Institute (Çevrimiçi) <https://www.iiiglobal.org/file.cfm/156/docs/dip%20financing.pdf>, E.T: 3 Ocak 2025.

rın durumu, borçlunun varlık ve yükümlülükleri, plandan etkilenecek alacaklılar, etkilenecek sözleşmeler, hissedarların haklarına ilişkin değişiklikler, plandan etkilenmeyecek alacaklı ve hissedarlar, önerilen yapılandırma tedbirleri ve bunların istihdam üzerindeki etkileri gibi bilgileri içermelidir. Ayrıca, yeniden yapılandırma planına ilişkin ekonomik içerikli bilgiler ve operasyonel yeniden yapılandırma tedbirlerinin kabul edilmesi durumunda, çalışanlarla ilgili olarak kabul edilmiş veya kabul edilecek olan bilgilendirme ve istişare tedbirleri hakkında da bilgi verilmelidir (İspanyol İflas Kanunu, Madde 633(11)). Eğer plan kamu hukuku kapsamındaki alacakları etkileyecekse, borçlu vergi ve sosyal güvenlik yükümlülüklerini yerine getirdiğine dair belgeler sunmak zorundadır. Bu doğrultuda, vergi otoriteleri ve sosyal güvenlik kurumları tarafından düzenlenen sertifikalar planla birlikte ibraz edilmelidir (İspanyol İflas Kanunu, Madde 633(12)). Türk hukukunda konkordato ön projesi, İİK m. 286 uyarınca borçlunun mali durumunu gösteren belgeler, alacaklı listeleri, karşılaştırmalı tablolar ve bağımsız denetim raporlarını içermelidir⁹². İspanyol hukukundan farklı olarak, Türk sisteminde hissedarların haklarına ilişkin değişiklikler veya çalışanların durumu gibi unsurlar projede zorunlu değildir, bu da Türk konkordato rejiminin daha dar bir kapsam sunduğunu gösterir.

C. İspanyol Hukukundaki Yeniden Yapılandırma Planlarının Temel Özellikleri

1. Yapılandırmadan Etkilenen Taraflar

PDR 2019 çerçevesinde, borçluların yapılandırma planı sunma hakkı güvence altına alınmıştır⁹³. Üye Devletler, alacaklıların ve yapılandırma uzmanlarının da bu hakkı kullanıp kullanamayacağını ve hangi şartlar altında sunabileceklerini belirleyebilir⁹⁴. Yapılandırma planı üzerinde yalnızca “etkilenen taraflar” oy kullanabilirken, “etkilenmeyen tarafların” oy hakkı bulunmamaktadır⁹⁵. Ayrıca, üye devletler belirli grupları oy hakkından muaf tutabilir; bu kapsamda, (i) hissedarlar, (ii) tasfiye sırasında teminatsız adi alacaklıların gerisinde kalan alacak sahipleri ve (iii) ulusal hukuk çerçevesinde borçlu ile menfaat çatışması içinde olduğu kabul edilen kişiler oy hakkı dışında bırakılabilir⁹⁶.

⁹² ATALI, Murat, ERMENEK, İbrahim ve ERDOĞAN, Ersin, “İcra ve İflas Hukuku” Yetkin, Ankara, 2024, s. 671.

⁹³ PRD 2019 Madde 9(1).

⁹⁴ PRD 2019 Madde 9(1).

⁹⁵ PRD 2019 Madde 9(2).

⁹⁶ PRD 2019 Madde 9(3).

İspanya İflas Kanunu, yapılandırma planından etkilenen alacakların kapsamını ve değerlemesini tanımlayarak başlamaktadır (İspanya İflas Kanunu, m. 616). Etkilenen alacakların belirlenmesi ve değerlemesi, yapılandırma planının başarısını doğrudan etkileyen kritik unsurlardır⁹⁷. Yapılandırmadan etkilenen alacak sahipleri, alacak tutarına göre ağırlıklandırılmış oy hakkına sahiptir⁹⁸. Bu düzenleme, çoğunluk ilkesinin uygulanmasını haklı kılmakta ve finansal sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için kararların sonuçlarına katlanan alacaklılara, maruz kaldıkları ekonomik etkiyle orantılı olarak oy hakkı tanınmasını sağlamaktadır⁹⁹.

Etkilenen alacaklar, yapılandırma planı kapsamında şartları veya koşulları değiştirilen alacakları ifade etmektedir¹⁰⁰. Bu değişiklikler, alacağın gerçek değerini değiştirmese bile, yapılandırma planına tabi olduğu için ilgili alacak “etkilenmiş” kabul edilmektedir¹⁰¹. İspanya İflas Kanunu’nun 616. maddesi uyarınca, bir alacağın etkilenen alacak olarak kabul edilmesi için belirli değişikliklere tabi tutulması gerekmektedir. Buna göre, alacağın vadesinde, tutarında veya diğer şartlarında değişiklik yapılması, borçlunun değiştirilmesi, uygulanacak hukukun farklılaştırılması ya da alacağın farklı bir finansal enstrümana dönüştürülmesi, ilgili alacağın yapılandırma sürecine dâhil edilmesini gerektiren unsurlar arasında yer almaktadır. Bu bağlamda, alacakların hisse senedine veya ortaklık payına çevrilmesi gibi işlemler de iflas hukuku çerçevesinde bir yapılandırma planı kapsamında değerlendirilmekte olup, borçlunun mali durumunun yeniden düzenlenmesine yönelik önemli bir mekanizma olarak görülmektedir.

PDR 2019 kapsamında, etkilenen taraflar yapılandırma planının kabulüne yönelik olarak belirli sınıflara ayrılmalı ve bu sınıfların ortak menfaatleri yeterli düzeyde yansıtılmalıdır¹⁰². En azından, teminatl ve teminatsız alacaklıların ayrı sınıflarda yer alması gerekmektedir¹⁰³. Ayrıca, üye devletler işçi alacaklarını bağımsız bir sınıf olarak düzenleyebilir¹⁰⁴. Küçük ve orta ölçekli işletmelere (KOBİ) yönelik olarak belirli bir esneklik tanınmış olup, üye devletler KO-

⁹⁷ GARCIMARTIN, s. 5.

⁹⁸ GARCIMARTIN, s. 5.

⁹⁹ GARCIMARTIN, s. 5.

¹⁰⁰ SCHMIDT, Jessica, “Preventive restructuring frameworks: Jurisdiction, recognition and applicable law” *International Insolvency Review*, Y. 2022, C. 31. S. 1, s. 81-100, s. 83.

¹⁰¹ GARCIMARTIN, s. 5-6.

¹⁰² PRD 2019 Madde 9(4).

¹⁰³ PRD 2019 Madde 9(4).

¹⁰⁴ PRD 2019 Madde 9(4).

Bİ'lerin tüm alacaklıları tek bir sınıfta toplamasına olanak sağlayabilir¹⁰⁵. Ancak, Yönetmeliğin KOBİ'ler için getirdiği bu esnekliğin teminatlı alacaklıları da kapsayıp kapsamadığı konusunda açık bir hüküm içermemektedir¹⁰⁶. Genel hukuk ilkeleri çerçevesinde mülkiyet haklarına verilen önem göz önünde bulundurulduğunda, teminatlı ve teminatsız alacaklıların aynı sınıfta değerlendirilmesi daha yerinde olacaktır¹⁰⁷.

2. Sınıf Oluşumu

Sınıf oluşturma süreci, yapılandırma planının onay için sunulduğu aşamada veya üye devletlerin öngörmesi hâlinde daha erken bir aşamada mahkeme tarafından incelenebilir¹⁰⁸. Üye devletler, etkilenen tarafların ulusal hukuka uygun, objektif kriterler çerçevesinde ve ortak menfaatleri dikkate alacak şekilde ayrı sınıflara ayrılmasını sağlamakla yükümlüdür¹⁰⁹. Aynı zamanda, küçük ölçekli zayıf tedarikçileri korumaya yönelik gerekli önlemler alınmalıdır¹¹⁰.

Yapılandırma planının kabulü, her sınıfta alacak miktarı veya menfaatlerin çoğunluğunun onayına bağlıdır. Üye devletler, bunun yanı sıra her sınıfta etkilenen tarafların sayısal çoğunluğunun aranmasını da şart koşabilir¹¹¹. Bu doğrultuda, bir yapılandırma planının kabulü için gereken çoğunluk oranı, her bir sınıftaki alacak veya menfaat miktarının veya uygulanabilir olduğu hallerde, her bir sınıftaki etkilenen taraf sayısının %75'inden fazla olamaz¹¹².

Alacaklı sınıflarının oluşturulması, PRD 2019 ile İspanya iflas hukukuna getirilen en önemli yeniliklerden biridir¹¹³. İspanya İflas Kanunu'nun 622. maddesi uyarınca, yapılandırma planından etkilenecek alacaklıların belirlenmesini takiben, söz konusu alacaklıların belirli sınıflara ayrılması zorunluluğu getirilmiştir. Bu sınıflandırma, yapılandırma planının onay sürecine devam edilebilmesi

¹⁰⁵ PRD 2019 Madde 9(4).

¹⁰⁶ MCCORMACK, "Introduction", s. 9.

¹⁰⁷ MCCORMACK, "Introduction", s. 9.

¹⁰⁸ PRD 2019 Madde 9(5).

¹⁰⁹ PRD 2019 Madde 9(4).

¹¹⁰ PRD 2019 Madde 9(4).

¹¹¹ PRD 2019 Madde 9(6).

¹¹² PRD 2019 Madde 9(6).

¹¹³ İspanyol hukuk sisteminde yapılandırma planının kabulü, iki aşamalı bir süreçten oluşmaktadır. İlk aşamada, yapılandırmadan etkilenecek alacaklılar, bireysel oylama yerine alacaklı sınıfları üzerinden planı onaylamalıdır. İkinci aşamada ise plan, Ticaret Mahkemesi tarafından tasdik edilerek hukuki geçerlilik kazanmalıdır. Bkz. PULGAR EZQUERRA.

için gerekli bir aşamadır. Alacakların sınıflandırılması, alacaklıların hukuki statülerine ve ekonomik çıkarlarına göre farklı gruplara ayrılmasını sağlayarak, yapılandırma sürecinin daha adil ve öngörülebilir bir şekilde yürütülmesine katkıda bulunmaktadır. Böylelikle, benzer nitelikteki alacakların aynı sınıf içinde değerlendirilmesi ve bu sınıfların planın kabulü sürecinde ayrı ayrı oy kullanması amaçlanmaktadır. Türk hukukunda, konkordato sürecinde alacaklı sınıflandırması İspanya'daki kadar ayrıntılı bir şekilde düzenlenmemiştir. İİK'ya göre, alacaklılar genellikle imtiyazlı (İİK m. 206) ve imtiyazsız olarak ayrılır¹¹⁴, ancak PRD 2019 veya İspanyol hukuku gibi ekonomik çıkarlara dayalı detaylı bir sınıf oluşumu öngörülmez. Konkordato projesinin tasdiki için tüm alacaklılar tek bir grup olarak değerlendirilmekte¹¹⁵ ve belirli bir çoğunluk aranmakta (İİK m. 302), bu da İspanya'daki esnek sınıf yapısından farklılık oluşturmaktadır.

İspanya İflas Kanunu'nun 623. maddesi uyarınca, alacaklı sınıflarının oluşturulmasında temel ilke, her sınıfın üyeleri arasında objektif kriterlere göre belirlenmiş ortak bir menfaatin bulunmasıdır¹¹⁶. Ortak menfaatin belirlenmesinde, alacaklıların hukuki statüleri ve ekonomik çıkarları dikkate alınarak homojen grupların oluşturulması sağlanmalıdır. Böylece, yapılandırma planının onay sürecinde her sınıfın kendi menfaatleri doğrultusunda hareket edebilmesi ve sürecin şeffaf bir şekilde yürütülmesi temin edilmektedir.

İspanya İflas Kanunu'nun 623. maddesi, alacaklı sınıflarının oluşturulmasında temel ilke olarak "ortak menfaat topluluğu"nın objektif kriterler doğrultusunda belirlenmesini öngörmektedir. Bu yaklaşım, mahkemelere belirli bir takdir yetkisi tanıyarak, kanunun sonraki maddelerinin esnek bir şekilde uygulanmasına olanak sağlamaktadır. Özellikle 623. maddenin 2. fıkrası, alacaklı sınıflarının oluşturulmasında esas alınması gereken temel ölçütün iflastaki sıra cetvelinin olduğunu vurgulamaktadır. Buna göre, farklı sıralamalarına sahip alacaklar, menfaat çatışmalarını önlemek ve çoğunluk ilkesinin işleyişini bozmamak adına ayrı sınıflara ayrılmalıdır. Ayrıca, 623. maddenin 3. fıkrası, aynı

¹¹⁴ İİK m. 308/c maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, 206. maddenin birinci sırasında yer alan imtiyazlı alacaklar konkordato kapsamında değerlendirilmemektedir. Bu kapsamda işçi alacakları ile nafaka alacakları yer almaktadır. Söz konusu alacaklar konkordato hükümlerine tabi olmadığından, bunlar bakımından konkordato mühleti süresince takip yasağı uygulanmaz. Dolayısıyla, mühlet süresi içerisinde bu tür alacaklara ilişkin olarak yeni icra takibi başlatılması veya daha önce başlamış takip işlemlerinin sürdürülmesi mümkündür. ŞAHİN, s. 220.

¹¹⁵ ARSLAN ve diğerleri, s. 588.

¹¹⁶ Bu düzenleme, PDR 2019'dan alınan genel ilkeye dayanmakta olup, yapılandırma sürecinde adil ve dengeli bir sınıflandırma mekanizmasının oluşturulmasını amaçlamaktadır.

sıralamadaki alacakların da belirli durumlarda farklı sınıflara ayrılabilceğini hükme bağlamaktadır. Eğer objektif ve yeterli gerekçeler mevcutsa, aynı statüdeki alacaklılar arasında da farklı sınıfların oluşturulması mümkündür. Bu düzenleme, alacaklıların hak ve menfaatlerinin daha etkin korunmasını sağlarken, yapılandırma sürecinin adil ve şeffaf bir şekilde yürütülmesine katkıda bulunmaktadır.

Borçlu veya yeniden yapılandırma planından etkilenen yükümlülüklerin yarından fazlasını temsil eden alacaklılar¹¹⁷, planın onayına ilişkin talepte bulunmadan önce, oluşturulan sınıfların hukuka uygunluğunun mahkeme tarafından teyit edilmesini talep edebilir (İspanya İflas Kanunu m. 625). Bu mekanizma, müzakere sürecinde taraflar arasında sınıfların belirlenmesine ilişkin ortaya çıkabilecek uyuşmazlıkların önleyici bir şekilde çözüme kavuşturulmasını amaçlamaktadır¹¹⁸. Böylece, sürecin ilerleyen aşamalarında hukuki belirsizliklerin ve olası itirazların önüne geçilerek yapılandırma planının hukuki güvenliği artırılmaktadır. Ayrıca, mahkeme tarafından önceden onaylanmış bir sınıflandırma, planın iptali veya ona yönelik itiraz gerekçesi olarak ileri sürülemez (İspanya İflas Kanunu m. 626(4)). Bu düzenleme, yeniden yapılandırma sürecinin öngörülebilirliğini ve hukuki istikrarını güçlendirmekte, aynı zamanda sürecin daha etkin ve tutarlı bir şekilde yürütülmesine katkı sağlamaktadır. İspanya İflas Kanunu'nun 626. maddesi kapsamında, yargısal onay sürecine ilişkin temel usul kuralları belirlenmiştir. Yetkili mahkeme tarafından bu talebin kabul edilmesi halinde, alınan karar İspanya Kamu İflas Sicili'nde yayımlanır. Yayımlarından itibaren, alacaklılar on iş günü içerisinde sınıflandırmaya itiraz etme hakkına sahiptir. Bu sürenin sona ermesini takiben, mahkeme, en geç beş iş günü içinde nihai kararını vermekle yükümlüdür. Mahkeme tarafından verilen bu karar kesin olup karara karşı herhangi bir kanun yoluna başvurulamaz.

Türkiye'de, İspanya İflas Kanunu'nun 625. maddesinde öngörülen, borçlu veya etkilenen yükümlülüklerin yarısından fazlasını temsil eden alacaklıların alacaklı sınıflandırmasının hukuka uygunluğunun mahkeme tarafından önceden teyit edilmesini talep etme hakkına karşılık gelen bir düzenleme bulunmamak-

¹¹⁷ İspanya hukuk sisteminde, bir yeniden yapılandırma uzmanı, sınıfların doğruluğunun mahkeme tarafından teyit edilmesi talebinde bulunma yetkisine sahip değildir. Bu yetki, yalnızca borçluya veya yeniden yapılandırma planından etkilenen yükümlülüklerin yarından fazlasını temsil eden alacaklılara tanınmıştır. Böylece, sınıflandırma sürecinin şekillendirilmesi doğrudan tarafların inisiyatifinde bırakılmış ve yeniden yapılandırma uzmanının bu aşamada doğrudan müdahale edebilmesi engellenmiştir. Bu yaklaşım, sürecin taraflar arasındaki müzakereye dayanmasını ve alacaklılar ile borçlu arasındaki dengeyi korumayı amaçlamaktadır. İspanya İflas Kanunu gerekçesi.

¹¹⁸ PULGAR EZQUERRA.

tadır. İİK madde 285-308 kapsamındaki konkordato rejimi, resmi alacaklı sınıflandırması veya sınıflandırmanın hukuka uygunluğuna yönelik ön yargısal inceleme öngörmemektedir. Bunun yerine, asliye ticaret mahkemesi, konkordato projesinin genel hukuka uygunluğunu ve uygulanabilirliğini denetlemekte, alacaklı itirazları ise mühlet veya tasdik aşamalarında reaktif olarak ele alınmaktadır¹¹⁹. Bu, İspanya'nın sınıf temelli sistemine kıyasla daha basit ancak daha az yapılandırılmış bir yaklaşımı yansıtmaktadır.

3. Yeniden Yapılandırma Planının Onaylanması

Yeniden yapılandırma planına ilişkin sınıfların oylama sürecinin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için, önerilen planın tüm ilgili alacaklılara bildirilmesi gerekmektedir. Kural olarak, bildirim her bir alacaklıya bireysel olarak yapılır ve bu süreç posta veya elektronik iletişim araçları kullanılarak gerçekleştirilir¹²⁰. Ancak, alacaklının iletişim bilgileri bilinmiyorsa, bildirim borçlunun internet sitesi üzerinden duyurulur¹²¹. Türk hukukunda konkordato projesinin alacaklılara bildirimi, İİK m. 288 uyarınca Resmi Gazete ve diğer ilan araçlarıyla yapılır. İspanyol hukukundaki bireysel bildirim yaklaşımından farklı olarak, Türk sistemi daha genel bir ilan yöntemini tercih eder, bu da bazı alacaklıların bilgilendirilmesinde eksikliklere yol açabilir.

İspanyol iflas hukuku, yeniden yapılandırma planlarının onay sürecini hem borçlu şirketin hem de alacaklıların haklarını koruyacak şekilde düzenlemektedir. Bu süreç, alacaklı sınıflarının ve pay sahiplerinin katılımını gerektirirken, aynı zamanda mahkemelerin denetleyici rolünü de içermektedir. Yeniden yapılandırma planlarının uygulanabilirliği, alacaklı sınıflarının oy haklarına ve bu sınıflar arasında öngörülen prosedürel farklılıklara bağlı olarak şekillenmektedir.

İspanyol hukukunda alacaklılar, teminatlı ve teminatsız alacaklılar olmak üzere iki temel gruba ayrılmaktadır¹²². Teminatlı alacaklılar, kredi ilişkilerinde daha güçlü bir pozisyonda olduklarından, onların oy oranları daha yüksek tu-

¹¹⁹ KALE, s. 217.

¹²⁰ İspanyol İflas Kanunu, Madde 627'ye göre, kamu alacaklıları açısından, bildirim süreci her durumda ilgili kamu kurumunun elektronik platformu aracılığıyla yürütülür ve resmi bir formun doldurulması suretiyle tamamlanır.

¹²¹ İspanyol İflas Kanunu, Madde 627(2)'ye göre İspanya İflas Kanunu, Madde 627'e göre eğer bu yöntemle bildirim yapılması mümkün değilse, atanmış bir yeniden yapılandırma uzmanı bulunması hâlinde bu kişi veya planın onayını talep eden taraf, mahkemeden İspanyol Kamu İflas Sicili'nde bir duyuru yayımlanmasını talep edebilir.

¹²² PULGAR EZQUERRA.

tulmuştur¹²³. Teminatsız alacaklılar için yeniden yapılandırma planlarının kabul edilebilmesi adına toplam borç tutarının en az üçte ikisinin onayı gerekmektedir (İspanya İflas Kanunu m. 629(1)), teminatl alacaklılar açısından bu oran dörtte üçe çıkmaktadır (İspanya İflas Kanunu m. 629(2)). Bu fark, teminatl alacaklıların finansal sistem üzerindeki etkisini ve ekonomik risklerini dengeleme amacını taşımaktadır (İspanya İflas Kanunu m. 629(1)). Ayrıca, İspanyol hukukunda alacaklılar arasında gerçekleştirilen oylama sürecinde yalnızca oy kullanan alacaklılar değil, tüm alacaklıların borç miktarı esas alınmaktadır¹²⁴. Böylece, oylamaya katılmayan alacaklıların pasif durumu planın geçerliliğini doğrudan etkilememektedir. Türk hukukunda konkordato projesinin tasdiki için İİK m. 302’de öngörülen çoğunluk, alacaklıların sayısının yarısı ve alacak miktarının üçte ikisidir. İspanyol hukukundan farklı olarak, Türk sisteminde teminatl ve teminatsız alacaklılar için ayrı oy oranları belirlenmemiştir, bu da teminatl alacaklıların korunmasında eksiklik yaratabilir. Ayrıca, Türk hukukunda oylamaya katılmayan alacaklılar çoğunluk hesabında dikkate alınmamaktadır.

Borçlu şirketin yeniden yapılandırma planının kabulü açısından, yalnızca alacaklıların onayı yeterli olmayabilir; belirli durumlarda, pay sahiplerinin de sürece dahil edilmesi gerekmektedir (İspanya İflas Kanunu m. 631). Eğer yeniden yapılandırma planı şirketin sermaye yapısını etkileyen bir değişiklik öngörüyorsa, pay sahiplerinin onayı aranır. Pay sahiplerinin onay süreci, alacaklılara kıyasla daha farklı bir prosedüre tabidir¹²⁵. İspanyol hukukunda pay sahiplerinin karar alma süreci, şirketin iç düzenlemelerine bağlı olarak şekillenir ve bu süreçte, özellikle finansal açıdan zor durumda bulunan şirketler için belirli esneklikler sağlanmıştır. Pay sahiplerinin süreci geciktirmesinin önüne geçmek adına, mahkemeler belirli durumlarda genel kurulun toplanmasını zorunlu kılabilir (İspanya İflas Kanunu m. 631(2)). Türk hukukunda konkordato sürecinde pay sahiplerinin onayı aranmaz, bu da İspanyol hukukundaki pay sahibi katılımından farklı bir yaklaşımdır. Türk sistemi, konkordato sürecini tamamen borçlu ve alacaklılar arasındaki bir anlaşma çerçevesinde yürütür.

Yeniden yapılandırma planlarının hukuki geçerliliği açısından mahkemele- rin rolü belirleyici olmaktadır. İspanyol hukukunda mahkemeler, planın yasal çerçeveye uygun olup olmadığını denetlemekle yükümlüdür. Alacaklıların belirlenen çoğunluk oranlarına ulaşarak planı kabul etmeleri durumunda dahi, mah-

¹²³ CARLES, Jose ve CUESTA, Carlos, “Spain: New Restructuring Plans under the Transposition of the EU Directive, *Eurofenix*, 2022, s. 39-340.

¹²⁴ GARCIMARTIN, s. 8.

¹²⁵ PULGAR EZQUERRA.

kemeler planının hakkaniyetli olup olmadığını inceleyebilir ve gerekli durumlarda düzeltmeler yapabilir. Mahkemeye sunulan planlar açısından alacaklıların hak kaybına uğramaması ve sürecin adil bir şekilde yürütülmesi temel prensipler arasında yer almaktadır. Türk hukukunda konkordato projesinin tasdiki, İİK m. 305'te öngörülen şartların mahkeme tarafından denetlenmesini gerektirir. Mahkeme, projenin iflas halinde alacaklıların eline geçecek miktardan daha fazla getiri sağlamasını, imtiyazlı alacaklıların tam ödenmesini ve yargılama giderlerinin karşılanmasını değerlendirir. İspanyol hukukuna benzer şekilde, Türk mahkemeleri de adil bir denge sağlamayı amaçlar, ancak Türk sisteminde mahkeme denetimi daha katıdır.

İspanya iflas hukukunda yeniden yapılandırma planlarının mahkeme tarafından onaylanma süreci, PDR 2019 çerçevesinde düzenlenmektedir. PDR 2019'un 10. maddesi uyarınca, belirli durumlarda yeniden yapılandırma planları yalnızca yargısal veya idari bir makam tarafından onaylanması halinde taraflar açısından bağlayıcı hale gelmektedir¹²⁶. Özellikle, itiraz eden alacaklıların haklarını etkileyen, yeni finansman içeren veya iş gücünün %25'inden fazlasının kaybını öngören planların mahkeme denetimine tabi tutulması zorunludur¹²⁷. Bu kapsamda, mahkemenin planı değerlendirirken alacaklıların eşitlik ilkesine uygun muamele görmesini, planın hukuka uygun şekilde kabul edilmesini ve taraflara usulüne uygun bildirim yapılmasını sağlaması gerekmektedir¹²⁸. Türk hukukunda konkordato tasdiki, İspanyol hukukuna benzer şekilde mahkeme onayı gerektirir. Ancak, Türk sisteminde yeni finansman koruması açıkça düzenlenmemiştir ve iş gücü kaybına ilişkin özel bir değerlendirme kriteri bulunmamaktadır. Konkordato tasdiki, İİK m. 305'te belirtilen şartların sağlanmasına odaklanır.

İspanya İflas Kanunu'nun ilgili hükümleri de mahkemenin onay sürecinde gözetmesi gereken kriterleri detaylandırmaktadır. Kanunun 631. ve devamı maddeleri, yeniden yapılandırma planlarının mahkemeye sunulabilmesi için belirli bir çoğunluk oranında alacaklıların onayının alınmasını şart koşmaktadır. Mahkeme, planı hem şekil hem de esas yönünden inceleyerek, alacaklıların katılım sürecinin hukuka uygun yürütülüp yürütülmediğini ve planın alacaklılar arasında adil ve orantılı bir denge sağlayıp sağlamadığını değerlendirmektedir. Kanunun 636. maddesi, mahkemenin planı reddetme yetkisini düzenlemekte

¹²⁶ RICHTER, Tomáš ve THERY, Adrian, "Claims, Classes, Voting, Confirmation and the Cross-Class Cram-Down", INSOL Europe, Nottingham, 2020, s. 25.

¹²⁷ RICHTER ve THERY, s. 25.

¹²⁸ RICHTER ve THERY, s. 25.

olup, özellikle alacaklıların haklarını ağır biçimde ihlal eden veya açıkça hukuka aykırılık içeren planların onaylanamayacağını hükme bağlamaktadır. Türk hukukunda da konkordato tasdik talebinin reddi, İİK m. 308 uyarınca, projenin gerekli çoğunluğu sağlamaması veya adil olmaması durumunda mümkündür¹²⁹. Red kararı, iflasa tabi borçlular için doğrudan iflas sonucunu doğurur, bu da İspanyol hukukundan daha katı bir yaklaşımdır.

PDR 2019'un 10(3). maddesi, mahkemelerin borçlunun iflastan kaçınmasını veya işletmenin sürdürülebilirliğini sağlamasını makul şekilde mümkün kılmayan planları onaylamama yetkisini düzenlemektedir. Bu doğrultuda, İspanyol mahkemeleri yeniden yapılandırma planının ekonomik ve hukuki sürdürülebilirliğini değerlendirerek, yalnızca uygulanabilir ve gerçekçi çözümler sunan planları onaylamaktadır. Ayrıca, PDR 2019'un 10(4). maddesi, mahkemelerin onay sürecini hızlı ve etkin bir şekilde tamamlamasını zorunlu kılmaktadır. Bu gereklilik doğrultusunda, İspanyol hukukunda da mahkemelerin süreci gecikmelere neden olmayacak şekilde yürütmesi esastır. Türk hukukunda konkordato tasdik süreci, İspanyol hukukuna göre daha uzun sürebilir, çünkü kesin mühlet süresi (12+6 ay) mahkeme incelemelerini uzatabilir. Bu, PRD 2019'un hızlı onay ilkesine tam uyum sağlamamaktadır.

Son olarak, mahkeme tarafından verilen onay kararı, yalnızca planı kabul eden alacaklıları değil, plana itiraz eden veya oylamaya katılmamış alacaklıları da bağlayıcı nitelikte olup, bu husus İspanya İflas Kanunu'nun 637. maddesinde açıkça düzenlenmiştir. Dolayısıyla, mahkeme onayı, yeniden yapılandırma sürecinin etkin bir şekilde uygulanabilmesi açısından kritik bir aşama teşkil etmektedir. Türk hukukunda da konkordato tasdik kararı, İİK m. 306 uyarınca tüm alacaklıları bağlar. Ancak, Türk sisteminde cross-class cram-down mekanizması bulunmadığından, itiraz eden alacaklıların bağlayıcılığı yalnızca çoğunluk sağlanmasıyla mümkündür.

4. Onaylanmış Planın İtiraz Eden (Veya Oy Kullanmamış) Alacaklılara Etkisi

İspanya İflas Kanunu kapsamında, öncelikle alacaklı sınıflarının tespiti yapıldıktan ve plan, ilgili alacaklı sınıfları ile (gerekliyse ortaklar toplantısında yapılan oylama neticesinde) kabul edildikten sonra, kanun iki temel durumu ayırt etmektedir. Birinci durumda, plan; yukarıda da değinildiği üzere tüm alacaklı sınıfları ve varsa ortakların belirlenen çoğunluğu sağlayarak onaylaması

¹²⁹ ŞAHİN, s. 208-210.

suretiyle kabul edilmektedir. İkinci durumda ise, bu şartların sağlanamaması söz konusudur. İlk senaryoda, tüm ilgili sınıflar arasında uzlaşya varılması sonucunda oluşturulan planlar “konsensüs yeniden yapılandırma planları” olarak tanımlanırken, ikinci durumda ise uzlaşya sağlanamadığından “konsensüs olmayan planlar” ifadesi kullanılmaktadır. “Konsensüs yeniden yapılandırma planları” ile “konsensüs olmayan planlar” arasındaki ayrım temelinde; etkilenen alacaklıların bireysel korunması (cram-down yöntemiyle) ile alacaklı sınıflarının korunması (cross-class cram-down yöntemiyle)¹³⁰ olmak üzere iki koruma düzeyi ortaya konulmaktadır¹³¹. İspanya İflas Kanunu her iki durumda da planın mahkemelerce onaylanabilmesi ve bu onayın, itiraz eden alacaklıların veya ilgili tüm sınıfların (ortaklar dahil) üzerinde bağlayıcı etkiler oluşturabilmesi için yerine getirilmesi zorunlu koşulları belirlemiştir. Yukarıda da değinildiği üzere, Türk hukukunda konkordato rejimi, cross-class cram-down mekanizmasını içermez. İtiraz eden alacaklılar, İİK m. 302’de öngörülen çoğunluk sağlarsa konkordato projesine uymak zorundadır. Bu, İspanyol hukukundaki konsensüs olmayan planlara bağlayıcılık sağlama esnekliğinden farklı bir yaklaşımdır.

PRD 2019 da yeniden yapılandırma planlarının ilgili alacaklı sınıfları tarafından onaylanmaması durumunda, borçlunun teklifi veya mutabakatı ile planın mahkemeler ya da idari makamlar tarafından onaylanabilmesine ve bu onayın itiraz eden sınıflar üzerinde bağlayıcı hale gelmesine yönelik mekanizmaları öngörmektedir¹³². Bu bağlamda, planın onaylanabilmesi için, öncelikle 10(2) ve (3) maddelerinde belirtilen düzenlemelere uygunluğu sağlanmalı; ardından ya ilgili alacaklı sınıflarının çoğunluğunun onayı, en az birinin teminatlı veya adi alacaklılardan üstün konumda olması koşuluyla, ya da ulusal hukuk hükümlerinde öngörüldüğü biçimde, borçlunun sürekliliği varsayımına göre ödeme almayacak ya da çıkar elde etmeyecek sınıflar dışındaki ilgili tarafların oy kullanan en az bir sınıfının onayı alınmalıdır. Buna ek olarak, planın, itiraz eden alacaklı sınıflarının en az aynı dereceye sahip diğer sınıflarla eşit, daha alt sınıflarla ise daha elverişli koşullarda muamele görmesini garanti altına alması ve hiçbir sınıfın, alacaklarının ya da çıkarlarının tam tutarının üzerinde fayda sağlamamasını öngören şartlar mevcut olup, küçük ve orta ölçekli işletmeler için borçlunun onayını alma gerekliliğinde istisna uygulanabilmektedir. Türk huku-

¹³⁰ PRD 2019’un ele aldığı bu yöntem Amerika’nın 11 numaralı (Chapter 11) olarak bilinen Amerikan Federal İflas Kanunu’ndan esinlenerek ele alınmıştır. Amerika İflas ve Yeniden Yapılandırma hukuku hakkında bilgi için bkz. ŞAHİN, Çağatay Serdar, “Amerikan Hukuku ile Karşılaştırmalı Olarak Konkordato Mühletinin Alacaklılar Yönünden Sonuçları”, On İki Levha, İstanbul, 2020, s. 42-85.

¹³¹ RICHTER ve THERY, s. 27.

¹³² RICHTER ve THERY, s. 27.

kunda konkordato projesinin tasdiki, tüm alacaklı sınıflarında değil, toplam alacaklı sayısının yarısı ve alacak miktarının üçte ikisi çoğunluğuyla sağlanmaktadır¹³³. Bu, itiraz eden alacaklıların korunmasında İspanyol hukukuna göre daha sınırlı bir esneklik sunmaktadır.

Onaylanmış planın itiraz eden (veya oy kullanmamış) alacaklılara etkilerinin genişletilmesi amacıyla, planın tüm alacaklı sınıfları tarafından onaylanması durumunda, mahkeme, planın İspanya İflas Kanunu'nun 638'de belirtilen koşulları (örneğin; borçlunun iflas olasılığı, yaklaşan veya mevcut iflas durumunda bulunması, planın iflastan kaçınma ve işletmenin sürdürülebilirliğini sağlama hususlarında makul bir gerekçe sunması; madde 633 ve 634'te öngörülen asgari içerik ve biçim gerekliliklerinin karşılanması; alacaklı sınıflarının oluşumunda ve onay için gerekli çoğunlukların sağlanması; aynı sınıf içindeki tüm alacaklılara eşit muamelenin gösterilmesi; ve planın usulüne uygun olarak tüm etkilenen alacaklılara bildirilmiş olması) hususlarının mevcut olması şartıyla planı onaylamaktadır¹³⁴. Buna ek olarak, plan, itiraz eden alacaklıların ekonomik çıkarlarının korunmasına yönelik asgari bir içeriğe sahip olmalıdır. Bu bağlamda, alacak fedakârlığının, şirketin sürdürülebilirliğini sağlamak için gerekli olandan açıkça orantısız olmaması ve itiraz eden alacaklının, alternatif bir iflas tasfiyesi senaryosunda elde edeceği değeri alt etmemesi gerekmektedir. Türk hukukunda konkordato projesinin tasdiki, İİK m. 305 uyarınca, projenin iflas tasfiyesinden daha fazla getiri sağlaması şartına bağlıdır. İtiraz eden alacaklıların korunması, bu ekonomik karşılaştırma ile sağlanmakta, ancak İspanyol hukukundaki detaylı sınıf bazlı koruma mekanizmaları Türk sisteminde mevcut değildir.

Sonuç olarak, İspanyol iflas hukukunda yeniden yapılandırma planlarının mahkeme tarafından onaylanma süreci, hukuka uygunluk, alacaklılar arasında eşitlik ilkesi, yeni finansmanın gerekliliği ve planın uygulanabilirliği gibi temel kriterlere dayanmaktadır. Mahkemeler, planın borçlunun mali durumunu iyileştirme potansiyelini değerlendirerek yalnızca ekonomik sürdürülebilirlik sağlayan planları onaylamakta ve alacaklıların menfaat dengesini gözeterek karar vermektedir. Bu doğrultuda, mahkeme denetimi, borçluların kötü niyetli işlemlerini engellemeyi ve alacaklıların haklarını korumayı amaçlayan kapsamlı bir hukuki inceleme sürecini içermektedir. Türk hukukunda da konkordato tasdik süreci, kötü niyetli işlemleri önlemeyi amaçlar, ancak mahkeme denetiminin

¹³³ SARISÖZEN, M. Serhat, “**Konkordato**”, Yetkin, Ankara, 2020, s. 348.

¹³⁴ Tüm alacaklı sınıflarının onayladığı yeniden yapılandırma planı, İspanya İflas Kanunu'nun Madde 638 hükmü uyarınca, mahkemece onaylanması halinde ilgili sınıflara ait tüm alacaklar üzerinde bağlayıcı nitelik kazanmaktadır.

şekli bir incelemeyle sınırlı kalması, bu hedefin etkinliğini sınırlandırabilir. İspanyol hukukundaki sınıf bazlı detaylı denetim, Türk sistemine kıyasla daha kapsamlı bir alacaklı koruması sağlamaktadır.

5. Plana Karşı İtiraz

PDR 2019 madde 16'ya göre, yeniden yapılandırma planlarının onaylanması ya da reddedilmesine ilişkin kararlar karşısında itiraz hakkının uygulanmasına dair düzenlemeleri içermektedir¹³⁵. Üye devletler, yargı makamları tarafından verilen kararlar aleyhinde ulusal hukuk çerçevesinde öngörülen temyiz başvurularının daha yüksek yargı mercilerine intikal ettirilmesini, idari makamlarca¹³⁶ alınan kararlara yönelik itiraz başvurularının ise yargı mercilerine yönlendirilmesini temin etmektedir¹³⁷. Temyiz başvurularının etkin, hızlı ve verimli bir biçimde sonuçlandırılması öngörülürken, yeniden yapılandırma planının onaylandığına dair kararlara ilişkin temyiz başvurusunun, planın yürürlüğe girmesi üzerinde planın geçici durdurulması etkisi yaratmaması esasına vurgu yapılmaktadır¹³⁸. Bununla birlikte, Üye devletler, tarafların menfaatlerini korumak amacıyla, yargı makamlarının gerektiğinde planın veya planın belirli bölümlerinin uygulanmasını askıya alma yetkisini kullanabilmesine imkân tanıyabilir. Eğer temyiz sonucunda karara itiraz eden taraf lehine bir hüküm verilirse, yargı makamı ya yeniden yapılandırma planını iptal etmekte ya da ulusal hukukun öngördüğü şekilde, değişiklik yapılarak veya değişiklik yapılmaksızın onaylamaktadır. Buna ek olarak, planın onaylanması sırasında hak kaybı yaşayan taraflara, temyiz sürecinde lehlerine sonuç çıkması halinde maddi zararlarının tazmin edilmesi de mümkün kılınabilmektedir. Bu düzenleme, temyiz mekanizmasının etkinliğini ve tarafların korunmasını sağlamak amacıyla, yeniden yapılandırma planlarının onay sürecinde karşılaşılabilecek hukuki çekişmelerin çözümüne ilişkin prosedürel güvenceleri kapsamlı bir biçimde ele almaktadır. Türk hukukunda, konkordato tasdik kararına karşı kanun yoluna başvuru sınır-

¹³⁵ CAHIR, Barry ve QUINN, Michael, “Procedural features”, INSOL Europe, Nottingham, 2020, s. 10-11.

¹³⁶ , “İdari makam” terimi, yeniden yapılandırma süreçlerinde yargı dışı, devlet tarafından yetkilendirilmiş organları (örneğin, yeniden yapılandırma uzmanları veya kamu sicilleri) ifade eder ve bu makamların kararları yargısal denetime tabidir. Türk hukukunda ise konkordato süreci mahkeme merkezli olduğundan, idari makamlara karşılık gelen bir yapı bulunmaz; ancak konkordato komiseri, idari makamların teknik rollerine benzer görevler üstlenir.

¹³⁷ MCCORMACK, “Introduction”, s.12.

¹³⁸ WESSELS, Bob, “Europe column: Should parties have the right to appeal a restructuring plan?”, Global Restructuring Review (Çevrimiçi) <https://globalrestructuringreview.com/article/europe-column-should-parties-have-the-right-appeal-restructuring-plan>, E.T: 3 Ocak 2025.

lıdır¹³⁹. Kesin mühlet kararına karşı kanun yolu kapalıdır (İİK m. 293), ancak tasdik kararına karşı istinaf yoluna gidilebilir (İİK m. 308).

İspanya İflas Kanunu, yeniden yapılandırma planlarının onay kararına karşı itiraz yoluna gidilmesini kapsamlı bir şekilde düzenlemektedir. Kanuna göre, tüm alacaklı sınıfları tarafından onaylanan planın onay kararının kamuya duyurulmasını takiben on beş gün içerisinde, plan lehine oy kullanmayan etkilenen alacaklılar, iletişim, içerik ve biçim gerekliliklerinin yerine getirilmemesi; alacaklı sınıflarının hatalı oluşturulması ve planın onay sürecinin usulüne uygun yürütülmemesi; borçlunun iflas ihtimalinin, yaklaşan ya da mevcut iflas durumunun bulunmaması; planın iflastan kaçınma ve işletmenin kısa ile orta vadede sürdürülebilirliğini sağlamada makul bir perspektif sunmaması; aynı sınıf içindeki alacakların eşit şekilde muamele görmemesi; alacak değerinin gerekli düzeyin üzerinde indirimi ve alacaklıların en iyi yarar testini geçememesi gerekçeleriyle onay kararına itiraz edilebileceği öngörülmektedir (İspanya İflas Kanunu m. 654). Buna ek olarak, tüm alacaklı sınıflarının onaylamadığı planlarda, itiraz hakkı, planın gerekli sınıf ya da sınıflar tarafından onaylanamaması, belirli bir alacaklı sınıfının plan kapsamında sahip olduğu hak, hisse veya katılımların, alacak tutarını aşan düzeyde verilmesi; aynı dereceye sahip diğer sınıflara göre daha elverişsiz muamele görmesi veya, alt sıralardaki bir sınıfın ödeme veya hak elde etmesi durumunda itiraz eden sınıfın, plan öncesinde sahip olduğu hak tutarının altına düşmesi gibi ek gerekçelere dayanmaktadır (İspanya İflas Kanunu m. 655). Hissedarlar tarafından onaylanmayan planların onay kararına ise, yalnızca oy kullanarak reddeden hissedarlar itiraz edebilmekte; ayrıca, planın onaylanmasıyla birlikte feshedilen karşılıklı yükümlülükler içeren sözleşmelerin, yeniden yapılandırmanın başarısı ve iflasın önlenmesi açısından gerekli olmaması veya öngörülen tazminatın yetersiz olması durumunda da etkilenen taraflar, fesih kararını itiraz edebilmektedir (İspanya İflas Kanunu m. 656). Tüm itirazlar, yargılama süreci içerisinde ilgili belgelerin temini ve usulüne uygun şekilde dosyaya eklenmesinin ardından, belirlenen süre zarfında yargı mercileri tarafından değerlendirilmekte; nihai ve kesinleşen karar, onay kararının kamuya duyurulmasından sonraki gün itibarıyla yürürlüğe girerek, yeniden yapılandırma planının uygulanması üzerinde geçici durma etkisi yaratmadan, sürecin tamamlanmasını sağlamaktadır (İspanya İflas Kanunu m. 658). Böylece, kanun hem

¹³⁹ Detail bilgi için bkz. YEŞİLOVA, Bilgehan ve TUNCER KAZANCI, İdil, “Konkordato[nun] [Projesinin] Tasdiki Kararına Karşı Kimler Kanun Yoluna Başvurabilir?”, **İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Y. 2023, C. 22. S. 1, s.61-135; KÜÇÜK, Alper Tunga, “Konkordato Hakkında Verilen Karara Karşı Kanun Yoluna Başvurabilecek İtiraz Eden Alacaklılara Dair Bir Değerlendirme”, **Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Y. 2024, C. 19. S. 223, s. 1455-1493.

alacaklıların hem de hissedarların ve etkilenen diğer tarafların menfaatlerini korumaya yönelik usul ve esasları titizlikle belirlemekte, üçüncü kişiler tarafından edinilmiş iyi niyetli hakların korunmasını da temin etmektedir. Türk hukukunda, konkordato projesine itirazlar, genellikle alacaklıların yedi günlük süre içinde mahkemeye başvurusuyla yapılır (İİK m. 288). Ancak, İspanya'daki gibi ayrıntılı itiraz gerekçeleri Türk hukukunda açıkça düzenlenmemiştir, bu da itiraz sürecini daha sınırlı kılmaktadır.

D. İspanya Hukukundaki Yeniden Yapılandırma Düzenlemesinin, Mikro İşletmeler ile Orta ve Küçük Ölçekli İşletmelere Yönelik Yenilikçi Yaklaşımı

PRD 2019, finansal sıkıntı içerisindeki tüm şirketlerin kurtarılması ve rehabilitasyonu için örnek teşkil edebilecek model bir yasal çerçeve sunmaktadır. Direktifin temel amacı, işletmelerin erken aşamada mali krizlere müdahale edebilmelerini sağlamak ve yeniden yapılandırma süreçlerine erişimin kolaylaştırılmasıdır¹⁴⁰. Özellikle küçük ve orta ölçekli işletmeler (KOBİ) açısından hayati önem taşıyan bu düzenleme, gerekli hukuki prosedürlerin mevcut olmasını ve işletmelerin mali yapılarını yeniden düzenleyerek sürdürülebilirliğe kavuşmasını hedeflemektedir¹⁴¹. Böylece, direktif, hem büyük ölçekli şirketlerde hem de KOBİ'lerde uygulanabilecek evrensel kurtarma ve rehabilitasyon stratejilerinin geliştirilmesinde yol gösterici bir rol üstlenmektedir¹⁴².

İspanya'da mikro işletmeler için özel, bağımsız bir prosedürün getirilmesiyle, mevcut yasal çerçevenin yetersizliklerini gidermeye yönelik önemli bir yeniliğe imza atmıştır¹⁴³. Bu yenilik, iş veya meslek faaliyeti yürüten, son yıl içinde ortalama on kişiden az çalışan (veya buna denk gelen tam zamanlı çalışma saatleriyle ölçülen) ve yıllık cirosu 700.000 Euro'nun altında veya borç toplamı 350.000 Euro'nun altında olan gerçek veya tüzel kişilere uygulanmaktadır; borçlu bir grup içinde yer alıyorsa, belirlenen kriterler konsolide olarak hesap-

¹⁴⁰ MCCARTHY, Jonathan, "A Class Apart: The Relevance of the EU Preventive Restructuring Directive for Small and Medium Enterprises" *European Business Organization Law Review*, Y. 2020, C. 21, s. 895-913, s. 896.

¹⁴¹ MCCARTHY, "A Class Apart: The Relevance of the EU Preventive Restructuring Directive for Small and Medium Enterprises", s. 897.

¹⁴² MCCARTHY, "A Class Apart: The Relevance of the EU Preventive Restructuring Directive for Small and Medium Enterprises", s. 897.

¹⁴³ ABD Hukukundaki düzenlemeler için bkz. HAŞHAŞ, Abdulkadir, "ABD Hukuku Örneğinde Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler (Kobi) İçin Özel Yeniden Yapılandırma" *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Y. 2023, C. 25, S. 1, s. 267-320.

lanır (İspanya İflas Kanunu m. 685)¹⁴⁴. Prosedür, borçlunun mal varlığına dahil olan tüm varlıkları (yasal olarak haczedilemeyenler hariç) kapsamakta; ayrıca, borçlunun evlilik durumunda, ilgili medeni mal rejimi hükümleri de göz önünde bulundurulmaktadır (İspanya İflas Kanunu m. 685(3)). Tüm alacaklıları, borcun kaynağı veya doğası ne olursa olsun kapsayan bu düzenleme, mikro işletmelerin iflas olasılığı, yakında iflas veya mevcut iflas durumlarında uygulanmak üzere öngörülmekte; borçlu, iflas durumunu öğrendiği tarihten itibaren iki ay içerisinde prosedür açmakla yükümlüdür. Bununla birlikte, alacakların en az %85'inin kamu alacaklılarına ait olduğu durumlarda, prosedür yalnızca tasfiye şeklinde yürütülebilmektedir (İspanya İflas Kanunu m. 686). Türk hukukunda, mikro ve küçük ölçekli işletmeler için özel bir konkordato rejimi bulunmamakla birlikte, İİK'nın 286. maddesi, küçük işletmelerin bağımsız denetim raporundan muaf tutulmasını öngörerek prosedürel kolaylık sağlamaktadır. Ancak, İspanya'daki gibi mikro işletmelere özgü bağımsız bir prosedür yerine, tüm işletmeler için standart bir konkordato süreci uygulanır, bu da KOBİ'ler için esneklik eksikliğine yol açabilir.

Yeni sistem; prosedürel esnekliğin artırılması ve işlevsel ile prosedürel basitleştirme unsurlarını içeren “modüler yaklaşım” ile dikkat çekmektedir¹⁴⁵. Bu yaklaşıma göre, yeniden yapılandırma planı veya tasfiye sürecine ilişkin temel prosedürler hızlandırılmış iki şemada sunulmakta ve taraflar, maliyet-fayda analizine dayanarak gerekli görülen ek modülleri isteğe bağlı olarak ekleyebilmektedir (İspanya İflas Kanunu m. 687). Örneğin, iflas uzmanının atanması veya teminat haklarının ihtiyati durma etkisinin uygulanması, ilgili tarafların talebine bağlı olarak devreye girmekte, bu sayede gereksiz maliyetler ve işlem- sel yükler azaltılmaktadır (İspanya İflas Kanunu m. 682). Ayrıca, teknoloji kullanımının yoğun olduğu bu sistemde, tüm yazılı başvurular önceden belirlenmiş çevrimiçi şablonlar aracılığıyla ve korumalı bir platform üzerinden yapılmakta; işlemlerin anında alındığı ve gerçek zamanlı olarak takip edilebildiği bir altyapı oluşturulmaktadır. Bu yenilikçi düzenleme, işletmenin devamlılığının korunması ve değerinin mümkün olduğunca muhafaza edilmesi amacıyla, işlevsel basitleştirme unsurlarını da barındırmakta, örneğin borçlu yönetiminin varlığı halinde, iflas uzmanı ataması yalnızca talep üzerine gerçekleştirilmektedir. Türk hukukunda, konkordato sürecinde teknoloji kullanımı sınırlıdır ve başvurular genel-

¹⁴⁴ İspanya İflas Kanunu m. 685'te geçen “konsolide olarak hesaplanır” ifadesi, şirketler topluluğuna mensup borçlular bakımından, ilgili ekonomik büyüklüklerin (çalışan sayısı, ciro, borç toplamı gibi) grubun tamamı dikkate alınarak ve grup içi işlemler dışlanarak bir bütün olarak değerlendirilmesini ifade etmektedir.

¹⁴⁵ TIRADO, “Corporate Restructuring Laws Under Stress: The Case of Spain”, s. 331.

likle fiziki olarak mahkemeye yapılır. Ayrıca, konkordato komiserinin atanması zorunludur (İİK m. 287), bu da İspanya'daki isteğe bağlı uzman atama yaklaşımından farklı olarak daha katı bir yapı sergiler.

Öte yandan İspanya İflas Kanunu orta ölçekli şirketlerin yeniden yapılandırılmasına yönelik özel düzenlemeler düzenlemiştir. Orta ölçekli şirketler için hazırlanan düzenlemeler mikro işletme statüsünü taşımayan, Kanunun tabiriyle istihdam edilen işçi sayısının ortalamasının 49 kişiyi geçmeyen ve yıllık cirosu veya bilançosu 10 milyon Euro'ya kadar olan gerçek veya tüzel kişiler için uygulanmaktadır (İspanya İflas Kanunu m. 682). Bu kapsamda, planın onaylanabilmesi için borçlunun ve gerekirse ortakların rızası her zaman aranırken, alacaklıların sınıf oluşumunu talep etme hakkı yalnızca borçluya tanınmakta; ayrıca, absolute priority (mutlak öncelik) kuralının uygulanması, nispi öncelik kuralı ile sınırlı tutulmaktadır¹⁴⁶. Böylece, itiraz eden alacaklı sınıfların, daha düşük dereceli sınıflara göre daha elverişli muamele görmeleri yeterli görülmekte, planın uygulamaya konulmasında ortakların pozisyonu önemli bir unsur olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca, küçük işletmeler için de işletmenin devamlılık değeri düşük olabileceği göz önünde bulundurularak, zorunlu iflas prosedürlerine tabi tutulmadan, maliyet ve işlem yükünü azaltan özel düzenlemeler getirilmiştir¹⁴⁷. Bu bağlamda, küçük işletmelere yönelik yeniden yapılandırma planlarında, ortak onayı zorunlu kılınmakta ve potansiyel ters tepkilerin önüne geçmek amacıyla, nispi öncelik uygulamasına yer verilmektedir. Türk hukukunda, orta ve küçük ölçekli işletmeler için özel bir konkordato rejimi bulunmamaktadır¹⁴⁸. Ancak, konkordato sürecinde alacaklıların eşit muamele görmesi ve imtiyazlı alacaklıların haklarının korunması esastır (İİK m. 305). İspanya'daki nispi öncelik kuralına karşılık, Türk hukukunda mutlak öncelik kuralı daha katı bir şekilde uygulanır, bu da KOBİ'ler için esnekliği sınırlandırabilir.

Genel olarak, İspanya'nın bu reformu, artan prosedürel esneklik, maliyetlerin azaltılması ve teknolojik altyapının etkin kullanımı yoluyla, işletmelerin ekonomik sıkıntılarına pratik ve değer koruyucu çözümler sunmayı amaçlamaktadır. Tarafların kendi mali durumlarını yakından takip ederek, henüz ödeme aczi doğmadan önce çözüm yolları aramasını esas alan bu sistem, özellikle pan-

¹⁴⁶ TIRADO, "Corporate Restructuring Laws Under Stress: The Case of Spain", s. 332.

¹⁴⁷ TIRADO, "Corporate Restructuring Laws Under Stress: The Case of Spain", s. 332.

¹⁴⁸ Konkordatoya müracaatın pahalı olduğu durumlarda orta ve küçük ölçekli işletmeler konkordatoya başvurmamaktadır. ATALAY, Oğuz, "**Konkordatonun Uygulamada Ortaya Çıkan Güncel Sorunları**" Medeni Usul ve İcra İflas Hukukunun Güncel Sorunları II, ed Muhammed Özkes, İstanbul, On İki Levha, 2020, s. 4.

demi sonrası dönemde artması beklenen iflas vakalarına karşı önemli bir önlem niteliği taşımakta, mikro, orta ve küçük ölçekli işletmelerin yaşadığı yapısal zorluklara uyum sağlamayı hedefleyen yenilikçi bir çerçeve sunmaktadır.

E. Yeniden Yapılandırma Süreçlerinde Uzman Atanması

PRD 2019'ya göre, üye devletler, yeniden yapılandırma, iflas ve borçların silinmesi prosedürlerinde görev alan uygulayıcıların, görevlerini etkin ve verimli biçimde yerine getirebilmeleri için gerekli eğitim ve uzmanlık donanımına sahip olmalarını sağlamakla yükümlüdür. Bu kapsamda, uygulayıcıların atanması, görevden alınması ve istifa süreçlerinin açık, şeffaf ve adil kriterlere dayandırılması öngörülmekte; özellikle sınır ötesi unsurlar içeren davalarda, uygulayıcıların deneyim ve uzmanlık seviyeleri ile davanın özgül nitelikleri titizlikle değerlendirilmelidir. Ayrıca PRD 2019, çıkar çatışmalarının önüne geçebilmek amacıyla borçlu ve alacaklılara, uygulayıcı seçiminde itiraz etme veya değiştirilmesini talep etme hakkı tanınmasını zorunlu kılmaktadır. Uygulayıcıların faaliyetlerinin bağımsız denetim mekanizmalarıyla gözetilmesi, tarafsız ve etkili hizmet sunumunun sağlanması ve görevlerini yerine getirmedeki eksiklik durumunda hesap verebilirlik mekanizmalarının devreye sokulması da bu düzenlemenin önemli unsurları arasında yer almaktadır. Üye Devletler, denetimi yürüten yetkili mercilere ilişkin bilgilerin kamuya açık olmasını temin ederken, aynı zamanda uygulayıcıların etik davranış kurallarına uyumunu teşvik edecek düzenlemeler ve uygulayıcı ücretlerinin, prosedürlerin etkin çözümlemesine hizmet edecek şekilde adil ve objektif kriterlere dayanmasını sağlayacak mekanizmaları oluşturmalıdır. Türk hukukunda, konkordato sürecinde konkordato komiseri atanması zorunludur (İİK m. 287). Komiserler, Konkordato Komiserlerinin Niteliklerine ve Alacaklılar Kurulunun Zorunlu Oluşturulmasına Dair Yönetmelik¹⁴⁹ uyarınca belirlenen kriterlere uygun olarak seçilir ve mahkeme tarafından atanmaktadır. PRD 2019'un esnek yaklaşımına kıyasla, Türk hukukunda komiser atamasının zorunlu olması ve çıkar çatışmalarına karşı denetim mekanizmalarının daha sınırlı olması dikkat çekmektedir.

İspanya İflas Kanunu'nun 672. maddesine göre, yeniden yapılandırma sürecinde görev yapacak uzmanların atanması, yalnızca belirli koşulların mevcut olması halinde zorunlu kılınmaktadır. İlk olarak, borçlunun talebi üzerine uzman ataması yapılabilir. İkinci olarak, yeniden yapılandırma planının etki alanına giren borçların toplam tutarının yüzde 50'den fazlasını temsil eden alacaklı-

¹⁴⁹ Konkordato Komiserlerinin Niteliklerine ve Alacaklılar Kurulunun Zorunlu Oluşturulmasına Dair Yönetmelik, R.G Sayı: 30671, 30 Ocak 2019.

ların talebi durumunda, ilgili alacaklılar, uzman ücretini karşılama yükümlülüğünü açıkça üstlenmek suretiyle atama talebinde bulunurlar; ancak, mahkemece onaylanan planın, uzman ücretinin borçlu tarafından karşılanacağını açıkça öngörmesi halinde, bu ödeme yükümlülüğü ortadan kalkar. Üçüncü durumda, borçlunun bireysel icra işlemlerinin geçici durması veya bu süresinin uzatılması talebi üzerine; mahkeme, başvuruyu gerekçelendirerek, geçici durmadan etkilenecek kişilerin menfaatlerinin korunması için uzman atamasının gerekli olduğunu tespit ederse, atama gerçekleştirilir. Son olarak, borçlu ya da yetkili bir taraf, yeniden yapılandırma planının etkilerinin, plan lehine oy kullanmayan belirli bir alacaklı sınıfı veya hissedarlar üzerinde genişleyeceğini öne sürerek, planın mahkemece onaylanmasını talep ettiğinde de uzman ataması zorunlu hale gelir. Uzman atama talebi, ilgili alanda belirlenen yasal koşulları taşıdığını gösterecek yazılı bir beyan, atanan adayın bu görevi kabul ettiğini ve belirlenen ücret ile ödeme sürelerini onayladığına dair belge ile; adayın görev süresince ortaya çıkabilecek zararları teminat altına alan sorumluluk sigortası veya eşdeğer bir garantinin geçerli poliçe kopyası ile birlikte sunulmalıdır. Talep sonrası, yargı mercisi tarafından en kısa sürede, en geç başvurunun yapılmasından itibaren iki gün içinde karar verilerek, atanan uzmanın kimliği ve göreve getirilme durumu kamu iflas siciline kaydedilir. Türk hukukunda, konkordato komiserinin atanması için borçlu veya alacaklı talebi aranmamakta; mahkeme, konkordato talebi üzerine otomatik olarak bir veya en fazla üç komiser atar (İİK m. 289). Bu, İspanya'daki koşullu atama yaklaşımından daha otomatik bir süreçtir.

İspanya İflas Kanun'unun 673. maddesine göre, yeniden yapılandırma sürecinde herhangi bir uzman atanmadığı takdirde, etkilenen borçluların en az %35'ini temsil eden alacaklılar, somut olayın koşullarını gerekçelendiren ve ilgili belgelerle desteklenen bir başvuru yaparak yargı makamından belirli bir uzmanın atanmasını talep edebilmektedir. Bu başvuruda, alacaklılar, uzman ücretini ödemeyi açıkça üstlenmek zorundadır; ancak, yargı mercisi tarafından onaylanan yeniden yapılandırma planında uzman ücretinin borçlu tarafından karşılanacağı açıkça öngörülmüşse, ödeme yükümlülüğü ortadan kalkar. Talep alındıktan sonra, yargı makamı, iki günlük bir süre içerisinde borçluyu bilgilendirir ve borçlu, uzman atamasının gerekmediği veya önerilen uzmanın nitelikleri taşımadığı gerekçesiyle itiraz etme hakkına sahiptir. Ayrıca, borçlu, alternatif bir uzman atanmasını da talep edebilir; bu durumda, ilgili alacaklılar alternatif uzman için de ödeme yükümlülüğünü açıkça kabul etmek durumundadır. Yargı, somut olayın özelliklerini dikkate alarak başvurunun gerekçelerini değerlendirdikten sonra, talebin uygun bulunması halinde alacaklılar tarafından önerilen uzmanın atanmasına karar verir.

İspanya İflas Kanunu'nun 674. maddesine göre, yeniden yapılandırma sürecinde atanacak uzman, İspanyol veya yabancı gerçek ya da tüzel kişi olabilir ve atanacak kişinin, ilgili kanunda öngörülen şartları yerine getirebileceğini kanıtlayan, hukuki, finansal ve işletme alanlarında uzmanlaşmış bilgi ve deneyime sahip olması gerekmektedir. Ayrıca, uygulanmak istenen yeniden yapılandırmanın, borçlunun faaliyet gösterdiği sektör, aktif ve pasiflerin boyutu ya da karmaşıklığı ve uluslararası unsurlar gibi özel durumları içerip içermediği de uzman atamasında dikkate alınacak hususlar arasında yer almaktadır. Türk hukukunda, konkordato komiseri de benzer şekilde hukuki ve finansal uzmanlığa sahip olmalıdır, ancak uluslararası unsurlara yönelik özel bir değerlendirme öngörülmemektedir. Komiserlerin nitelikleri, ilgili yönetmelikle düzenlenmekte ve genellikle yerel uzmanlar atanmaktadır.

Öte yandan, İspanya İflas Kanunu'nun 675. maddesi, yeniden yapılandırma sürecinde uzman olarak önerilemeyecek veya atanamayacak kişileri belirlemektedir. Bu kapsamda, son iki yıl içerisinde borçluya veya borçluyla özel ilişkisi bulunan taraflara yönelik olarak yeniden yapılandırma hizmeti vermiş olan kişiler, ancak daha önce benzer bir görev kapsamında atanmışlarsa, uzman olarak kabul edilemezler. Türk hukukunda, konkordato komiserinin tarafsızlığı da esastır ve çıkar çatışması yaratabilecek kişiler atanamaz. Ancak, İspanya'daki gibi son iki yıl içinde hizmet verme yasağına ilişkin spesifik bir düzenleme bulunmamaktadır.

İspanya İflas Kanun'unun 676. maddesi uyarınca, yeniden yapılandırma sürecinde görev yapacak bağımsız uzmanın atanması, borçlu veya alacaklılar tarafından, kanunda öngörülen niteliklere sahip olduğu kanıtlanmış adayların önerilmesiyle yargı mercisi tarafından gerçekleştirilir. Mahkeme, önerilen adayın yasal şartları taşımadığı kanaatine varırsa, gerekçeli olarak bildiride bulunarak, adayı öneren taraftan iki günlük süre içinde, şartlara uygun alternatif adaylardan oluşan bir liste sunmasını talep eder. Liste içerisinden belirlenen adayın atanması, mahkeme tarafından en hızlı yöntemle tebliğ edilir; bildirim tarihinden itibaren iki gün içinde adayın atanmayı kabul veya reddetmesi zorunludur. Bu süreçte adayın, üzerinde mutabık kalınan ücretin ve geçerli sorumluluk sigortasının veya eşdeğer garantinin belgelerini de sunması gerekmektedir. Kabul tamamen gönüllülük esasına dayanmakta olup, adayın atanmayı reddetmesi veya belirtilen süre zarfında kabul etmemesi durumunda, mahkeme derhal yeni bir atama işlemi başlatır. Buna ek olarak, İspanya İflas Kanunu'nun 677. maddesinde düzenlendiği üzere, eğer atanan uzman, ilgili kanunda öngörülen şartları taşıyor, herhangi yasaklamaya tabi ise veya yeterli sigorta ve garanti teminatına

sahip değilse, bu durum, meşru çıkarı olan taraflar tarafından her an itiraz konusu yapılabilir. İtirazlar, yargılama süreci çerçevesinde yürütülerek, atamanın iptali veya düzeltilmesine yönelik olarak değerlendirilir.

İspanya İflas Kanunu'nun 679. maddesi uyarınca, yeniden yapılandırma sürecinde görev yapacak bağımsız uzman, borçlu ve alacaklılar arasında yürütülen müzakerelerde aktif bir rol oynayarak, yeniden yapılandırma planının hazırlanması sürecinde teknik ve stratejik destek sağlamaktadır. Uzman, yasanın öngördüğü şekilde mahkemeye sunulması gereken raporları ve gerek görülmesi halinde ek raporları hazırlamakla yükümlüdür. Buna ek olarak, İspanya İflas Kanunu'nun 680. maddesinde belirtildiği üzere, uzman, görevini mesleki özen, bağımsızlık ve tarafsızlık ilkelerine uygun olarak icra etmek zorundadır; bu husus hem borçlunun hem de alacaklıların çıkarlarının dengeli şekilde korunmasını temin etmeye yöneliktir. İspanya İflas Kanunu'nun 681. maddesi kapsamında ise, uzman, görevini yerine getirirken göstermiş olduğu özen eksikliği, bağımsızlık veya tarafsızlık ilkesine aykırı davranışları nedeniyle borçluya veya alacaklılara verebileceği zarar ve ziyanlardan dolayı hukuki sorumluluğa tabi tutulmaktadır. Bu kapsamda, uzmanın, doğabilecek zararların tazminatını karşılamak amacıyla, görev süresince yeterli kapsamlı bir sorumluluk sigortası veya eşdeğer bir garantiye sahip olması zorunlu kılınmış ve eğer uzman tüzel kişi statüsündeyse, benzer yükümlülükler ona da uygulanmaktadır. Böylece, yeniden yapılandırma sürecinde uzmanın rolü, sürecin teknik ve hukuki bütünlüğünü koruyarak, taraflar arasında adil ve etkin bir denge sağlanmasına hizmet etmektedir. Türk hukukunda, konkordato komiseri de benzer şekilde borçlu ve alacaklılar arasında denge sağlamayı amaçlamakta ve mahkemeye rapor sunmaktadır (İİK m. 289)¹⁵⁰. Ancak, komiserin sorumlulukları İspanya'daki kadar ayrıntılı düzenlenmemiş olup, genellikle genel hukuki sorumluluk ilkelerine tabidir.

SONUÇ

Ekonomik krizler, küresel ölçekte şirketlerin mali sürdürülebilirliğini tehdit eden önemli bir faktör olarak ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda, işletmelerin finansal zorluklarla karşılaştığı dönemlerde etkin bir yeniden yapılandırma hukuku, yalnızca şirketlerin faaliyetlerini sürdürebilmelerini sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda genel ekonomik istikrarın korunmasına da önemli katkılar sunmaktadır. Avrupa Birliği'nin 2019 yılında kabul ettiği Önleyici Yeniden Yapılandırma Direktifi (PRD 2019), üye devletlere erken müdahale mekanizmalarını

¹⁵⁰ KALE, s. 226.

içeren, daha esnek ve etkili bir yeniden yapılandırma süreci sunmayı amaçlamakta, işletmelerin iflas sürecine girmeden önce mali zorlukları aşmalarını sağlamaya yönelik önemli hukuki araçlar sunmaktadır. Bu düzenleme, ekonomik sürdürülebilirliğin korunmasına katkı sağlarken, aynı zamanda işletmelerin mali zorluklarla başa çıkmalarını kolaylaştırmayı hedeflemektedir. Türk hukukunda, 7101 sayılı Kanun ile yenilenen konkordato rejimi, PRD 2019'un erken müdahale felsefesine uygun olarak, işletmelerin mali yapılarını düzeltmelerine ve iflastan kurtulmalarına olanak tanır. Ancak, Türk hukukunun mahkeme denetimine dayalı katı yapısı ve KOBİ'lere yönelik özel düzenlemelerin eksikliği, İspanya ve AB ile karşılaştırıldığında daha az esnek bir çerçeve sunmaktadır.

İspanya, AB'nin bu reformlarına uyum sağlamak için kapsamlı bir yasal dönüşüm gerçekleştirmiştir. İspanya iflas hukuku hem büyük ölçekli şirketler için hem de mikro ve orta ölçekli işletmeler için yenilikçi yeniden yapılandırma mekanizmaları sunarak, işletmelerin sürdürülebilirliğini sağlamayı amaçlamaktadır. Özellikle, moratoryum, yeniden yapılandırma planları ve uzman atanması gibi düzenlemeler, borçluların alacaklılarla daha etkin bir şekilde müzakere etmelerini ve yeniden yapılandırma sürecini daha verimli bir şekilde yönetmelerini mümkün kılmaktadır. Bu mekanizmaların uygulama biçimi, İspanya'nın ekonomik yapısına ve ticari koşullarına uygun bir şekilde şekillendirilmiş ve yasal çerçeveye entegre edilmiştir.

İspanyol yasama organı, PRD 2019'un getirdiği minimum uyum düzeyinin oluşturduğu düzenleyici rekabeti dikkate alarak, ulusal şirketlerin önleyici yeniden yapılandırma işlemleri için başka yargı bölgelerine başvurmalarını engellemeye yönelik rekabetçi bir hukuki çerçeve oluşturmayı amaçlamıştır¹⁵¹. Başlangıçta İspanya İflas Kanunu'nda yer almayan önleyici yeniden yapılandırma araçları, zamanla gerçekleştirilen ardışık reformlarla hukuk sistemine dahil edilmiştir. Yeni İflas Kanunu'nun II. Kitabı, tüm yeniden yapılandırma rejimini sistematik bir şekilde düzenleyerek, PRD 2019'un gerekliliklerini daha etkin bir biçimde karşılamayı hedeflemiştir. Bu rejim, işlemsel maliyetleri minimize etmeyi amaçlarken, kararların meşruiyetini çoğunluğun iradesine dayandırmayı öngörmektedir¹⁵².

İspanya, AB Yönetmeliği'ne büyük ölçüde uyum sağlasa da uygulama aşamasında karşılaşılan pratik zorluklar, bu hukuki çerçevenin etkinliğini sınırlayabilmektedir. Özellikle, farklı ekonomik yapılar, işletme ölçekleri ve sektörel

¹⁵¹ GARCIMARTIN, s. 16-17.

¹⁵² GARCIMARTIN, s. 16-17.

farklılıklar, yeniden yapılandırma süreçlerinin her ülkede aynı başarıyla uygulanmasını engellemektedir. Ancak, İspanyol hukukundaki yenilikçi yaklaşım, mikro işletmeler ve orta ölçekli işletmeler için sunduğu esnek çözümlerle, yeniden yapılandırma süreçlerinin daha erişilebilir olmasını sağlamaktadır. Türk hukukunda, konkordato rejiminin uygulanmasında da benzer pratik zorluklar yaşanmaktadır. Örneğin, mahkeme denetiminin yoğunluğu ve küçük işletmeler için özel düzenlemelerin eksikliği, konkordato süreçlerinin erişilebilirliğini ve etkinliğini kısıtlayabilir. Ayrıca, kötü niyetli konkordato başvurularının önlenmesi için daha etkin denetim mekanizmalarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu çalışmada, PRD 2019 ile İspanya'nın uyguladığı yeniden yapılandırma mekanizmaları arasında bir karşılaştırma yapılmış, her iki sistemin işletmelere sunduğu fırsatlar ve karşılaşılan zorluklar ele alınmıştır. Türk hukukundaki konkordato rejimi de bu karşılaştırmaya dahil edilerek, Türkiye'nin yeniden yapılandırma hukukundaki mevcut durumu ve geliştirilmesi gereken yönleri değerlendirilmiştir. Türk hukukunun, İspanya ve AB'deki esnek mekanizmalardan ilham alarak, özellikle KOBİ'lere yönelik daha erişilebilir ve maliyet etkin çözümler geliştirmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. İspanyol yeniden yapılandırma rejiminin sunduğu fırsatlar, özellikle ekonomik krizler karşısında işletmelerin yeniden yapılandırılmasını sağlayarak ekonomik istikrarı pekiştirmektedir. Bununla birlikte, uygulama sürecinde yaşanan farklılıklar ve pratik engeller, yasal çerçevelerin daha da iyileştirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Türk hukukunda da, konkordato rejiminin daha esnek ve KOBİ odaklı bir yaklaşımla reforme edilmesi, ekonomik krizlere karşı daha etkin bir yanıt sunulmasını sağlayabilir.

Hakem Değerlendirmesi : Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması : Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek : Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Peer-review : *Externally peer-reviewed.*

Conflict of Interest : *The author has no conflict of interest to declare.*

Grant Support : *The author declared that this study has received no financial support.*

KAYNAKÇA

ALBAYRAK, Hakan, “İflâs Dışı Adi Konkordatoda Konkordato Mühletinin Sözleşmeler Bakımından Sonuçları”, Yetkin, Ankara, 2020.

AKİL, Cenk, “Sorularla Adi Konkordato”, Adalet, Ankara, 2019.

ARSLAN, Ramazan ve diğerleri, “İcra ve İflas Hukuku” Yetkin, Ankara, 2021.

ATALAY, Oğuz, “Konkordatonun Uygulamada Ortaya Çıkan Güncel Sorunları” **Medeni Usul ve İcra İflas Hukukunun Güncel Sorunları II**, ed Muhammed Özeker, On İki Levha, İstanbul, 2020.

ATALI, Murat Atalı, “Konkordatoda Kesin Mühlet ve Sonuçları”, 7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler, ed. Muhammet Özeker, On İki Levha, İstanbul, 2018.

ATALI, Murat, ERMENEK, İbrahim ve ERDOĞAN, Ersin, “İcra ve İflas Hukuku” Yetkin, Ankara, 2024, s.671.

AYVAZ TAŞPINAR, Sema, “İcra - İflas Hukukunda Yeniden Yapılandırma”, Yetkin, Ankara, 2006.

BAZINAS, Ioannis ve PAIZIS, Athanasios, “The New Greek Insolvency Law: The Latest Chapter in a Never-Ending Story of Reforms”, HERO (Çevrimiçi) <https://www.online-hero.nl/art/4391/special-issue-preventive-restructuring-6-the-new-greek-insolvency-law-the-latest-chapter-in-a-never-ending-story-of-reforms>, E.T: 3 Ocak 2025.

BERMEJO, Nuria, “Corporate Restructuring Laws Under Stress: The Case of Spain” **European Business Organization Law Review**, Y. 2023, C. 24, s. 337-348.

BOON, Gert-Jan, KOSTER, Harold ve VRISENDORP, Reinout, “Implementation of the EU Preventive Restructuring Directive” Business and Law Research Network Series No 1, Den Haag, Eleven, 2023.

BORK, Reinhard, “Pre-insolvency moratoria - a legal comparison” **European Insolvency and Restructuring Journal**, Y. 2021, S. 9, s. 1.

BOON, Gert-Jan, VRISENDORP, Reinout ve KOSTER, Harold, “The WHOA: the Breakthrough for a Dutch Business Rescue Culture”, HERO (Çevrimiçi) <https://www.online-hero.nl/art/4464/special-issue-preventive-restructuring-8-the-whoa-the-breakthrough-for-a-dutch-business-rescue-culture>, E.T: 3 Ocak 2025.

- BORK, Reinhard, “Pre-insolvency frameworks: Developments in the European Union” **International Insolvency Review**, Y. 2024, C. 33, s. 6-22.
- BRIDGE ZOLLER, Catherine, “Corporate Restructuring Laws Under Stress: Policy-Making in Uncertain Times” **European Business Organization Law Review**, Y. 2023, C. 24, s. 387-407.
- BURKE, Kathlene ve diğerleri, “Rescue Financing: Roll-Ups in the USA, Italy, Singapore and Spain” **Norton Journal of Bankruptcy Law and Practice**, Y. 2022, C. 5, s. 641-659, 651.
- CAHIR, Barry ve QUINN, Michael, “**Procedural features**”, INSOL Europe, Nottingham, 2020.
- CARLES, Jose, “Toward a New DIP-Financing Regime Under European Restructuring Plans: Views from Spain”, American Bankruptcy Institute (Çevrimiçi) <https://www.iiiglobal.org/file.cfm/156/docs/dip%20financing.pdf>, E.T: 3 Ocak 2025.
- CARLES, Jose ve CUESTA, Carlos, “Spain: New Restructuring Plans under the Transposition of the EU Directive, **Eurofenix**, 2022, s. 39-340.
- Council Regulation (EC) No. 1346/2000 of 29 May 2000 on insolvency proceedings (2000) OJ L 160/1-18.
- Directive 2019/1023 of the European Parliament and of the Council of 20 June 2019 on preventive restructuring frameworks, on discharge of debt and disqualifications, and on measures to increase the efficiency of procedures concerning restructuring, insolvency and discharge of debt (2019) OJ L 172/18 (PRD 2019).
- DOĞAN, Emsalgül, “**Konkordatonun Tasdiki Yargılaması**”, Yetkin, Ankara, 2020.
- EIDENMÜLLER, Horst. “What Can Restructuring Laws Do? Geopolitical Shocks, the New German Restructuring Regime, and the Limits of Restructuring Laws”, **European Business Organization Law Review**, Y. 2023, C. 24, s. 231-249.
- EROĞLU, Orhan, “İflâs Dışı Adi Konkordato Mühleti İçerisinde Borçlunun İflâsına Karar Verilebilecek Durumlar”, **Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Y. 2019, C. 27, S. 3, s.785-807.
- GANT, Jennifer ve VACCARI, Eugenio, “The UK Preventive Restructuring Framework after Brexit: Acknowledging EU’s Supremacy?”, HERO (Çevrimiçi) <https://www.online-hero.nl/art/4344/special-issue-preventive-restructuring-2-the-uk-preventive-restructuring-framework-after-brexit-acknowledging-eu-s-supremacy>, E.T: 3 Ocak 2025.
- GARCIMARTI, Francisco, “The Spanish Approach to Corporate Restructuring: A “Pre-packaged Chapter 11”” **European Insolvency and Restructuring Journal**, Y. 2022, C. 6, s. 1-18.
- GARRIDO, José ve diğerleri, “Restructuring and Insolvency in Europe: Policy Options in the Implementation of the EU Directive” **IMF Working Paper**, 2021, W2/21/152.

- GHIO, Emilie, “The French transposition of the EU Directive on Preventive Restructuring 2019: revamping the law while preserving the status quo” HERO (Çevrimiçi) <https://www.online-hero.nl/art/4346/special-issue-preventive-restructuring-3-the-french-transposition-of-the-eu-directive-on-preventive-restructuring-2019-revamping-the-law-while-preserving-the-status-quo>, E.T: 3 Ocak 2025.
- GHIO, Emilie ve diğerleri, “Harmonising Insolvency Law in the EU: New Thoughts on Old Ideas in the Wake of the COVID-19 Pandemic” **International Insolvency Review**, Y. 2021, C. 30, S. 3, s.327-459.
- HAŞHAŞ, Abdulkadir, “ABD Hukuku Örneğinde Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler (Kobi) İçin Özel Yeniden Yapılandırma” **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Y. 2023, C. 25, S. 1, s. 267-320.
- JOKUBAUSKAS, Remigijus, ŚWIERCZYŃSKI, Marek BALSUKIENĖ, Audronė, “A Stay of Individual Enforcement Actions as a Basis for Effective Restructuring Proceedings” **International Comparative Jurisprudence**, Y. 2021, C. 7, S. 1, s.115-125.
- KALE, Serdar, “7101 Sayılı İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Çerçevesinde İflas Dışı Adi Konkordato”, **İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Y. 2018, C. 5, S. 1, s.213-269.
- MADAUS, Stephan ve EHMKE, David C. “Germany: Still Waiting for the Revolution in Restructuring to Come?”, HERO (Çevrimiçi) <https://www.online-hero.nl/art/4351/special-issue-preventive-restructuring-4-germany-still-waiting-for-the-revolution-in-restructuring-to-come>, E.T: 3 Ocak 2025.
- MCCARTHY, Jonathan, “A Class Apart: The Relevance of the EU Preventive Restructuring Directive for Small and Medium Enterprises” **European Business Organization Law Review**, Y. 2020, C. 21, s. 895-913.
- MCCORMACK, Gerard, “**Introduction**”, **The European Restructuring Directive**, Ed. Gerard McCormack Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing, 2021.
- MCCORMACK, Gerard, “**Stays (Moratoria) on the Enforcement of Rights Against a Debtor**”, **The European Restructuring Directive**, Ed. Gerard McCormack Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing, 2021, s. 108-136.
- KÜÇÜK, Alper Tunga, “Konkordato Hakkında Verilen Karara Karşı Kanun Yoluna Başvurabilecek İtiraz Eden Alacaklılara Dair Bir Değerlendirme”, **Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Y. 2024, C. 19. S. 223, s. 1455-1493.
- NAMLI, Mert, “Türk ve İsviçre Hukuku’nda Gerçekleştirilen Reformların Konkordato Hukuku Bakımından Getirdiği Değişiklikler”, **Yargıtay Dergisi**, Y. 2018, C. 44, S. 4, s.1479-1552.
- ÖZTEK, Selçuk, “**Yeni Konkordato Hukuku**” Adale, Ankara, 2018.
- PEKCANITEZ, Hakan ve diğerleri, “**İcra ve İflas Hukuku**”, On İki Levha, İstanbul, 2024.

- PEKCANITEZ, Hakan ve ERDÖNMEZ, Güray, “**7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato**”, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2018.
- PULGAR EZQUERRA, Juana, “The Preventive Restructuring Directive and the New Spanish Restructuring Plan”, HERO (Çevrimiçi) https://www.online-hero.nl/art/4816/special-issue-preventive-restructuring-16-the-preventive-restructuring-directive-and-the-new-spanish-restructuring-plan#_ednref63, E.T: 3 Ocak 2025.
- RICHTER, Tomáš ve THERY, Adrian, “**Claims, Classes, Voting, Confirmation and the Cross-Class Cram-Down**”, INSOL Europe, Nottingham, 2020.
- Regulation 2015/848 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015 on insolvency proceedings (recast) (2015) OJ L 141/19.
- SARISÖZEN, M. Serhat, “**Konkordato**”, Yetkin, Ankara, 2020.
- SCHMIDT, Jessica, “Preventive restructuring frameworks: Jurisdiction, recognition and applicable law” **International Insolvency Review**, Y. 2022, C. 31. S. 1, s 81-100.
- SCHUIJLING, Ben, “**Stay of individual enforcement actions**”, Insol Europe Guidance Note, Nottingham, 2020.
- ŞAHİN, Çağatay Serdar, “**Amerikan Hukuku ile Karşılaştırmalı Olarak Konkordato Mühletinin Alacaklılar Yönünden Sonuçları**”, On İki Levha, İstanbul, 2020.
- WESSELS, Bob ve KOKORIN, İlya, “COMI under European and American Insolvency Law” University of Oxford Faculty of Law Blogs <https://blogs.law.ox.ac.uk/business-law-blog/blog/2019/02/comi-under-european-and-american-insolvency-law>, E.T: 3 Ocak 2025.
- WESSELS, Bob, “Europe column: Should parties have the right to appeal a restructuring plan?”, Global Restructuring Review (Çevrimiçi) <https://globalrestructuringreview.com/article/europe-column-should-parties-have-the-right-appeal-restructuring-plan>, E.T: 3 Ocak 2025.
- TIRADO, Ignacio, “Corporate Restructuring Laws Under Stress: The Case of Spain” **European Business Organization Law Review**, Y. 2023, C. 24, s. 317-336.
- TIRADO Ignacio, “National Report of Spain” Ed Faber D, Vermunt N, Kilborn J, Richter T, “**The Commencement of Insolvency Proceedings**”, Oxford, 2012.
- VAN ZWIETEN, Kristin, EIDENMUELLER, Horst ve SUSSMAN, Oren, “Corporate Restructuring Laws Under Stress” **European Business Organization Law Review**, Y. 2023, C. 24, s. 201-205.
- YEŞİLOVA, Bilgehan ve TUNCER KAZANCI, İdil, “Konkordato[nun] [Projesinin] Tasdiki Kararına Karşı Kimler Kanun Yoluna Başvurabilir?”, **İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Y. 2023, C. 22. S. 1, s.61-135.